БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 52 (16.135) • 2 март 1975 йил, якшанба • Баҳоси 2 тийин

Бухоро область Ғиждувон районидаги «Коммунизм» колхозининг ремонтчи механизаторлари техника воситаларини мавсумга шай қилиб қўйишди. Суратда: колхоз партия ташкилотининг секретари М. Маҳмудов (ўнгда) ва колхознинг бригада механиги Я. Норов мавсумга шай бўлган техникани кўздан кечиришмоқда.

Б. Мўминов фотоси, (ЎзТАГ).

1975 БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ЯКУНЛОВЧИ ЙИЛИ

ЯКУНЛОВЧИ ЙИЛДА ЗАРБДОР МЕҲНАТ

МАЖБУРИЯТ ОЛДИКМИ, БАЖАРАМИЗ

РЕЗЕРВЛАР — ОЧИЛМАГАН ҚЎРИҚЛАРИМИЗ

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати эълон қилинган [illegible]

[illegible] процент бажарилди. 200 минг киловатт-соат электр энергия, 35 минг метр пахта тойлаш газламаси ва бошқа материаллар иқтисод қилинди. Корхонамиз бундан 750 минг сўмдан зиёд қўшимча фойда олди.

Завод қошида 70 нафар ижодкор ишчи ва ходимни бирлаштирган рационализаторлик ва ихтирочилик кенгаши ташкил этилган. Бу кенгаш ўтган йили ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш, меҳнат унумдорлигини оширишга тааллуқли 42 та рационализаторлик таклифидан 30 тасини жорий қилди. Бундан корхонамиз 86 минг сўм иқтисодий самара кўрди. Слесарь-механик П. Абрамов, линтер цехи слесари Ж. Қирғизов, механизация инженери В. Цой сингари актив рационализаторларимиздан барча миннатдор. Коллективимиз эришган арзигулик ютуқлар туфайли заводимиз область «Меҳнат шуҳрати» китобига ёзилди. Бригадамиз ишчилари корхонанинг ана шу муваффақиятларида ўзларининг [illegible]

[illegible] туруламал бўлди.

Коллективимиз ўз имконият ва резервларини чамалаб чиқиб, муқобил план қабул қилди. Унда йиллик планни муддатидан бир ярим ой илгари бажариш, ҳар сменада пландан ташқари ишлаб чиқарилаётган толани 3—3,5 тоннадан ошириш, нуқул аъло сифатли маҳсулот топшириш, меҳнат унумдорлигини 5 процент кўтариш белгиланган. Бунинг устига йил охиригача 10 та ишчига турдош касб-ҳунар ўргатиш масъулияти ҳам бор. Соли Шамсиддинов бошлиқ бригада билан мусобақа шартларини коллектив ўртасида тантанали имзоладик.

Заводимизнинг аҳил коллективи бу йил планга қўшимча равишда 300 тонна тола, 40 тонна линт етказиб бериш, 30 минг квадрат метр тойлаш газламаси, кўпгина электр энергия тежаш, маҳсулот таннархини 50 минг сўм арзонлаштириш юзасидан мажбурият олган экан, бунга бригадамиз ишчилари арзигулик улуш қўшиш ниятида [illegible]

[illegible] тақдирланиб борилади. Корхонамиз маъмурияти, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари социалистик мусобақани янада авж олдириш учун барча чораларни кўряптилар. Якунловчи йил марраларини албатта эгаллаймиз. Икки ойлик план муваффақиятли бажарилди.

План тақдири биз, ишчиларнинг қўлимизда. Зиммамизга олинган мажбуриятларнинг тўла ва ошириб бажарилиши — кўп жиҳатдан ижодий ташаббусимизга, меҳнат ғайратимизга, тадбиркорлик ҳамда жонкуярлигимизга боғлиқ. Иш соатидан, қўл остимиздаги танок ёки механизмдан, хом ашё ҳамда материаллардан моҳирона фойдаланиш борасидаги резерв ва имкониятларни ишга соламиз. Чунки, резервлар — очилмаган қўриқ.

Азим НУРУЛЛАЕВ,
Меҳнат Қизил Байроқ орденли Бухоро пахта тозалаш заводининг коммунистик меҳнат бригадаси бошлиғи

ЧЕХОСЛОВАКИЯ—СОВЕТ ДЎСТЛИГИ СОЮЗИГА

Азиз ўртоқлар, дўстлар!

Шонли юбилей — Чехословакияда мамлакатимиз билан биринчи дўстлик ташкилоти бўлмиш «Янги Россия билан иқтисодий ва маданий яқинлашиш жамияти» тузилганлигининг эллик йиллиги муносабати билан қизғин дўстона салом ва ғоят самимий қутловларни қабул қилгайсиз.

Совет Иттифоқи билан дўстлик ҳаракати ярим асрдан кўпроқ муқаддам вужудга келиб, халқларимиз ўртасидаги кенг қардошларча алоқаларни бошлаб берди. Бу ҳаракат социализм ғояларидан, жаҳонда биринчи ишчи-деҳқонлар давлатининг намунасидан илҳомланган оташин ватанпарварлар ва интернационалистларни бирлаштирди. Жамиятнинг ва кейинчалик ташкил қилинган СССР дўстлари союзининг минг-минглаб активлари полиция террори ва таъқиблари шароитида ишлаб, Советлар мамлакатини қўллаб-қувватлаш ва халқларимиз ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш йўлидаги фидокорона курашчилар бўлиб қолдилар. Бу кишилар СССР тўғрисидаги, социализм тўғрисидаги ҳақиқатни оммага етказиб, коммунистлар билан биргаликда Чехословакиянинг социалистик истиқболи учун ҳам курашдилар. Шу нарса диққатга сазоварки, иккинчи жаҳон уруши бошланганида СССР дўстлари гитлерчи босқинчиларга қарши актив курашчилар сафидан биринчилар қаторида жой олиб, фашизм устидан қозонилган буюк ғалабага муносиб ҳисса қўшдилар.

Чехословакиянинг озод қилинганлиги ва мамлакат ишчилар синфининг буржуазия кучлари устидан қозонган ғалабаси мамлакатларимиз ва халқларимизнинг ҳар томонлама ҳамкорлиги ва чинакам қардошлиги учун кенг йўл очиб берди. 1948 йилнинг қаҳрамонона февраль кунларида вужудга келган ва СССР билан дўстона алоқалар ўрнатган дастлабки ташкилотларнинг шонли анъаналарини мерос қилиб олган Чехословакия — Совет дўстлиги союзи социализм қуришда ва Совет Иттифоқи билан интернационал дўстликни ривожлантиришда Чехословакия ишчилар синфи билан Чехословакия Коммунистик партиясининг мустаҳкам таянчи бўлиб қолди.

Чехословакия—Совет дўстлиги биринчи ташкилотининг ярим асрлик юбилейи Чехословакия фашист босқинчилардан озод қилинганлигининг 30 йиллиги байрами арафасида нишонланмоқда. Ўтган ўн йиллар Чехословакия тарихида жуда катта роль ўйнади. У социалистик Чехословакияга айланди. Чехословакия халқи Коммунистик партия раҳбарлигида ўз ватанини социалистик негизда ўзгартиришда, унинг экономикаси, маданиятини ривожлантиришда, халқ фаровонлигини оширишда ҳақиқатан ҳам ажойиб муваффақиятларга эришганлигидан биз сизлар билан бирга астойдил қувонмоқдамиз.

Сиёсий ва иқтисодий ҳамкорлигимиз йил сайин мустаҳкамланиб бораётганлиги, СССР билан ЧССР меҳнаткашлари ўртасидаги маънавий алоқалар кучайиб бораётганлиги, бузилмас Чехословакия — Совет дўстлиги тобора кўп қиррали бўлаётганлиги бизни ғоят қувонтирмоқда. Коммунистик партияларимиз, мамлакатларимиз ва халқларимизнинг ҳар томонлама алоқалари Чехословакия ва Совет Иттифоқи бахт-саодати йўлида, бутун социалистик ҳамдўстлик, тинчлик, демократия ва социализм иши тантанаси йўлида бундан буён ҳам муваффақиятли ривожланишига аминмиз.

Совет кишилари интернационал қардошлик ва социалистик бирдамлик буюк ғояларининг тантанаси учун актив курашчи бўлмиш Чехословакия—Совет дўстлиги союзининг ишларини яхши биладилар ва қадрлайдилар. Союзнинг Халқлар дўстлиги совет ордени билан мукофотланганлиги Чехословакия—Совет дўстлиги союзи фаолиятига берилган юксак баҳонинг ифодасидир.

Азиз ўртоқлар ва дўстлар, сизларни юксак мукофот билан қутлаб мамлакатларимиз меҳнаткашлари ўртасидаги самимий, қардошлик муносабатларини ва ҳар томонлама ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш соҳасида олиб бораётган олижаноб ишингизда катта муваффақиятлар тилайман.

Совет Иттифоқи билан Чехословакия Социалистик Республикаси халқлари ўртасидаги бузилмас дўстлик абадий яшасин ва равнақ топаверсин!

Л. БРЕЖНЕВ.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЁЗУВЧИ ЗУЛФИЯ (ЗУЛФИЯ ИСРОИЛОВА)НИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Совет адабиётини ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлганлиги муносабати билан ёзувчи **Зулфия (Зулфия Исроилова) Халқлар дўстлиги** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 йил 28 февраль.

ИЛМ-ФАННИНГ АКТИВ ПРОПАГАНДИСТЛАРИ

«СОВЕТСКАЯ ЭНЦИКЛОПЕДИЯ» НАШРИЁТИГА МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

«Советская энциклопедия» нашриёти ташкил этилганига ярим аср тўлди. Совет фани, техникаси, маданияти ютуқларини пропаганда қилиш соҳасидаги актив иштироки ва энциклопедия адабиётини нашр этиш борасидаги самарали ишлари учун «Советская энциклопедия» нашриёти Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди.

28 февралда нашриёт коллективига Ватаннинг юксак мукофотини топширишга бағишланган тантанали йиғилиш ўтказилди. Нашриётларнинг ходимлари, жуда кўп авторлар активи, китобхонлар, матбуот органларининг ходимлари, партия ташкилотларининг вакиллари Москвадаги Олимлар уйига тўпленишди.

Йиғилишни СССР Министрлар Совети ҳузуридаги нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетининг раиси Б. И. Стукалин очди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ғоят баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланди.

Тантанали йиғилишда мажлис аҳли самимий кутиб олган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко нутқ сўзлади.

ЎРТОҚ А. П. КИРИЛЕНКО НУТҚИ

Ўртоқ А. П. Кириленко КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан йиғилиш қатнашчиларини ва улар оркали нашриётнинг барча ходимларини, унинг кўп минг кишилик авторлар ва илмий консультантлар, полиграфчи-ишчилар коллективини, энциклопедия нашрларини тайёрлаш ва чоп этишда қатнашувчи барча кишиларни Ватаннинг юксак мукофоти билан самимий табриклади. Сўнгра у қуйидагиларни айтди:

Мен КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг сизларга қизғин салом ва олижаноб ишингизда янгидан-янги муваффакиятлар тилаб айтган гапларини топшириш ҳақидаги илтимосини бажаришимдан ғоят хурсандман.

Совет энциклопедия ишининг юбилейи умумдавлат аҳамиятига эга бўлган жуда муҳим воқеа — СССР Фанлар академиясининг 250 йиллиги билан бир вақтга тўғри келди. Ленин партияси ва бутун совет халқи фанни, унинг экономика, маданият, халқ маорифи ва соғлиқни саклаш ишларини ривожлантиришга, мамлакатнинг мудофаа қудратини мустаҳкамлашга қўшган жуда катта ҳиссасини ғоят кадрлайди.

Бизнинг Фанлар академиямиз ҳақли суратда жаҳоннинг энг муътабар илмий марказларидан бири деб ҳисобланади. Фанлар академияси инсониятни кўпгина жуда муҳим кашфиётлар билан бойитди. Бу кашфиётлар халқимизнинг ижодий даҳосини ифода қилди ва Совет Ватанининг шон-шуҳратини оширди.

Фанлар академиясининг шонли юбилейи муносабати билан иттифоқдош республикалар фанлар академияларининг, СССР Фанлар академияси Сибирь бўлими, филиал ва илмий марказларининг тантанали йиғилишлари бўлиб ўтди. Бу йиғилишлар илмий тафаккурнинг ажойиб муваффақиятларига кўрик бўлди ва катта ижтимоий аҳамият касб этди. Илм-фаннинг ана шу буюк байрами Фанлар академиясининг Москвада партия, давлат ва жамоат ташкилотларининг, меҳнаткашлар вакилларининг иштирокида ўтказиладиган юбилей сессияси билан якунланади.

Энциклопедия — фан самараси бўлиб, унинг муваффақиятларини, табиат ва жамият ҳақидаги билимларнинг тўпланган бойлигини тўлиқ ифода этади. Мактабда ўқиган йилларимиздаёк ҳар биримизнинг онгимизда илм-фан соҳасида зўр эътибор қозонган, инсон билимларининг умумий тўплами, ўқиш ва меҳнатда яхши маслаҳатчи бўлган энциклопедияга ҳурмат билан қараш туйғулари таркиб топади.

Партиямиз ва Совет давлатининг асосчиси улуғ Ленин совет энциклопедия ишини ташкил қилди. Владимир Ильич революциядан илгариги даврдаёк энциклопедия адабиётига катта аҳамият берди ва уни илмий билимларни пропаганда қилиш, оммани маърифатли қилиш ҳамда илғор ғояларни кенг ёйишнинг муҳим воситаси деб билди. В. И. Лениннинг ўз даврида оммабоп бўлган Гранат рус энциклопедия луғати учун ёзган «Карл Маркс» сарлавҳали мақоласи жаҳонни революцион тарзда ўзгартириш тўғрисидаги ғоя ва қоидаларнинг яхлит системаси бўлмиш марксизмни классик равишда баён қилиб берди.

Шу нарса диққат — эътиборга сазоварки, Октябрь ғалабасидан кейин кўп вакт ўтмай Владимир Ильич янги, халқ энциклопедиясини вужудга келтириш вазифасини қўйди. Бу энциклопедия Октябрь революциясининг ғалабаларини акс эттириши ва марксча назария билан бойитилган инсон билимларининг бутун хазинасидан китобхонни баҳраманд қилиши керак эди. ССР Иттифоқи Марказий Ижроия Комитетининг Президиуми Ленин баён қилган фикрга асосланиб, партия Марказий Комитети Сиёсий бюросининг қарорига биноан, 1925 йил 13 февралда Катта Совет Энциклопедиясини чиқариш тўғрисида қарор қабул қилди.

Катта Совет Энциклопедиясини яратишда атоқли олимларимиз, аввало унинг бош муҳаррирлари академиклардан Отто Юльевич Шмидт, Сергей Иванович Вавилов, Борис Алексеевич Введенскийлар қимматли ҳисса қўшдилар. 1969 йилдан буён бу ишга академик Александр Михайлович Прохоров бошчилик қилиб келмоқда. СССР Фанлар академиясининг президиуми ва унинг президенти, ҳаммамизнинг иззат-ҳурматимизга сазовор бўлган Мстислав Всеволодович Келдиш энциклопедияга катта эътибор бермоқда.

Ўртоқ А. П. Кириленко ўтган ярим аср мобайнида бизда универсал ва тармоқ энциклопедияларининг 450 дан зиёд томи жами 50 миллион нусхадан ортиқ чоп этилганлигини таъкидлаб, бундай деди:

Билим манбаи, тарбия воситаси бўлган китоб совет кишиларининг ҳаётига сингиб кетди. Бизда ҳар йили СССР халқлари ва чет мамлакатлар халқларининг 145 тилида бир ярим миллиард нусхадан ортиқ китоб ва брошюра нашр этилаётганлиги қувончли бир ҳолдир. Бизнинг энциклопедияларимиз ҳам жуда кўплаб нусхада нашр этилмоқда. Учинчи нашри чоп этилаётган Катта Совет Энциклопедиясига 630 минг киши обуна бўлиб ёзилган! Бу эса совет кишиларининг маданий-билим савияси ғоят ўсганлигини яққол исбот этади.

Совет энциклопедияси социализм биринчи марта ғалаба қилган мамлакатнинг энциклопедияси, у янги типдаги энциклопедиядир. У ўтмишдаги энциклопедиячиларнинг илғор анъаналарини давом эттириб, чуқур илмий билим ва коммунистик партиявийликни бирга қўшиб олиб боради, ижтимоий ҳаётдаги воқеалар ва жараёнларни ишчилар синфининг дунёқараш позицияларида туриб ёритади, инсон билими барча тармоқларининг ривожланишини, моддий ва маънавий маданиятнинг ютуқларини кенг баён қилади.

Совет энциклопедияси Октябрь революциясидан кейин жаҳонда шу революциянинг жуда катта таъсири билан содир бўлган буюк ўзгаришларни акс эттиради. У Октябрь Ватанининг инсон фаолиятининг ҳамма соҳаларида қўлга киритган муваффақиятларини, тараққийпарвар инсониятнинг олдинги сафларида бораётган совет халқи, бунёдкор ва курашчи халқ, қаҳрамон халк бажараётган ишлар ва зафарларнинг улуғворлигини жуда кўп хилма-хил фактлар ва маълумотлар билан кўрсатиб беради.

Совет энциклопедияси қардош социализм мамлакатларининг, коммунистик ва миллий демократик партияларнинг, халқаро ишчилар синфининг, ривожланаётган мамлакатлар халқларининг муваффақиятларини яққол тасвирлайди.

Совет энциклопедиясининг қуйидаги хусусиятига ҳам эътиборни жалб этишни истар эдик. Жамиятда меҳнат аҳлининг мавқеи юксак даражага кўтарилган бизнинг мамлакатимизда энциклопедия нашрларида ишлаб чиқаришнинг атоқли илғорлари ва новаторлари шахтёрлар ва металлургларнинг, ғаллакорлар ва тўқувчиларнинг, бинокорлар ва нефтчиларнинг, ҳуллас, шонли ишлари билан Ватанимиз фахрланаётган барча кишиларнинг таржимаий ҳоли ўз ўрнини олди.

(Давоми иккинчи бетда).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЧЕХОСЛОВАКИЯ — СОВЕТ ДЎСТЛИГИ СОЮЗИНИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Чехословакия Социалистик Республикаси билан Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстликни ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш ҳамда ривожлантириш соҳасидаги катта хизматлари учун **Чехословакия — Совет дўстлиги Союзи Халқлар дўстлиги** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 йил 28 февраль.

ФРАНЦИЯЛИК МЕҲМОНЛАР БУХОРО ВА САМАРҚАНДДА

Франция Миллат мажлиси ташқи ишлар комиссиясининг раиси Кув де Мюрвиль бошчилигида мамлакатимиз бўйлаб сафар қилаётган шу комиссия делегацияси 1 март куни Бухоро ва Самарқандда бўлди.

Меҳмонлар ана шу қадимий шаҳарларнинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар, архитектура ёдгорликларини кўздан кечирдилар, янги қурилиш районларини бориб кўрдилар.

(ЎзТАГ).

ЭРТАГИ КАРТОШКА ЭКИЛМОҚДА

Тошкент областининг сабзавоткорлари картошка экишга киришдилар. Калинин районидаги «Ленин йўли» колхозининг меҳнатчилари картошка экишни биринчи бўлиб бошлаб юбордилар.

Бу йил кўпгина хўжаликлар картошканинг «Белорусская ранняя» ва «Детскосельская» деб аталган серҳосил навларини етиштирадилар. Бу навларни экиш учун шу мавсумда 2,5 минг гектар ер ажратилди.

Пойтахт областидаги хўжаликлар бу йил картошка экиладиган майдонларни 8.300 гектарга етказадилар. Бу эса ўтган йилдагига нисбатан 2 минг гектар кўпдир. (ЎзТАГ).

Эртага Тошкентда ёш маккажўхорикорларнинг республика слёти очилади

МАРРА-БИР МИЛЛИОН ТОННА

Маккажўхори — дон етиштиришни кўпайтиришнинг муҳим резерви. Шу боисдан республикамизнинг навқирон авлоди — комсомол ва ёшлари бу ишни ўз оталиқларига олганлар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистон ёш маккажўхорикорларининг 1973 йилда бўлиб ўтган кенгаши қатнашчиларига йўллаган табрикномасида ёшларнинг бу ташаббусига юксак баҳо бериб, «Суғориладиган деҳқончилик шароитида сизларнинг навқирон қўлларингиз билан етиштирилган маккажўхори дон етиштиришни кўпайтиришнинг катта резерви бўлиб қолиши мумкин» деб таъкидлаган эди. Бу доно йўл-йўриқ ва кўрсатмалар ёш маккажўхорикорларни меҳнат жасоратига илҳомлантириб юборди. Биргина ўтган йилнинг натижаларини олиб кўрайлик. Мамлакатга ёш маккажўхорикорлар ярим миллион тоннадан зиёд дон топширишдики, бу 1971 йилдагидан қарийб уч баравар кўпдир.

Белгиловчи йилда 60 дан зиёд комсомол-ёшлар бригадалари ҳар гектар ердан 100 центнер ва ундан ҳам кўпроқ, салкам мингта бригада 60-80 центнердан хирмон кўтарди. Ленин комсомоли мукофотининг лауреати самарқандлик Ҳасан Абдиев, андижонлик Лутфиддин Сайфиддинов, Машрабхон Акбарова, Сурхон воҳасидан Ўлмасхон Ёрова, тошкентлик Элла Хан, хоразмлик Эгамберди Иброҳимов каби ёш маккажўхорикорларнинг довруғи бутун республикага таралди.

Андижон областининг маккажўхорикорлари ўтган йили ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 72,3 центнердан дон олиб, мусобақа пешқадамлари бўлишди. Тошкент, Хоразм ва Қорақалпоғистон маккажўхорикорлари ҳам эришган натижа чакки бўлмади.

Бу йил маккажўхорикорлар янги марраларни кўзлаб меҳнат қилишмоқда. Улар республика комсомолининг 50 йиллик юбилейи ва Буюк Ғалабанинг 30 йиллиги нишонланадиган йилда 155 минг гектар майдонда деҳқончилик қилиб, она-Ватанга камида бир миллион тонна дон топширишга бел боғлаганлар.

Ёш маккажўхорикорлар ўз ваъдаларининг устидан чиқиш учун катта ишларни амалга оширишлари керак бўлади. Бригадалар сони оширилиб, улар деҳқончилик қиладиган майдонлар кенгайтирилиши зарур. Ўтган йили илғорлар эришган марра бу йил барчанинг нормасига айланиши — республика бўйича ҳосилдорлик гектар бошига 70-80 центнерга етказилиши даркор.

Юртимизда баҳор нафаси кезиб юрибди. Мўл ҳосилга замин айни шу кунларда ҳозирланади. Дастлабки кунларданоқ дала ишларини тўғри ташкил этиб, ер, уруғлик, техникани тахт қилиб қўйиш зарур. Эртага очиладиган ёш маккажўхорикорларнинг анъанавий республика слётида бу вазифалар аниқ белгилаб олинишига ишончимиз комил.

Маррамиз — бир миллион тонна маккажўхори дони! Бугунги кунда ёш маккажўхорикорларнинг шиори ана шундай бўлиши керак.

ИЛМ-ФАННИНГ АКТИВ ПРОПАГАНДИСТЛАРИ

[Боши биринчи бетда].

Нотиқ таржимаи ҳоли катта энциклопедия томларида чоп этилган биринчи беш йилликлар ва урушдан кейинги йиллар қаҳрамонларининг номини айтиб, тўққизинчи беш йиллик ва шундан кейинги беш йилликлар новаторлари ва меҳнат қаҳрамонларининг янги номлари энциклопедия нашрларида муносиб ўрин олади, деб таъкидлади.

Совет энциклопедиялари социалистик давлатларда ҳам, бошқа мамлакатларда ҳам қадрланаётганлигини қайд қилиб ўтса арзийди. Масалан, ҳозир Катта Совет Энциклопедиясининг учинчи нашри АҚШда қайта чоп этилмоқда.

А. П. Кириленко сўзини давом эттириб бундай деди: КПСС Марказий Комитети 1967 йил февраль ойида Катта Совет Энциклопедиясининг учинчи нашрини чоп этиш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу қарор барча совет энциклопедиялари учун кенг илмий ва ғоявий-сиёсий программадир. Бу энциклопедияларда совет фанининг энг янги ютуқлари, жаҳон социализмининг муваффақиятлари, совет халқининг буюк зафарлари, ленинчи партиямизнинг раҳбарлик ва етакчилик фаолияти чуқур ёритиб берилиши лозим.

Эришилган муваффақиятларга муносиб баҳо берган ҳолда, ишни янада яхшилаш тўғрисида ўйлаб кўриш — коммунистлар учун анъана бўлиб қолган. Шу юбилей йиғилишида ҳам энциклопедия нашрларини такомиллаштириш зарур эканлиги тўғрисида гапириш ўринли бўлади, деб ўйлайман. Маълумки, энциклопедия нашрларида чоп этилган айрим мақолалар илмий ходимлар жамоатчилигини қаноатлантирмади ва матбуотда танқид қилинди. Субъективизм ва вульгарлаштиришнинг ҳар қандай кўринишларига йўл қўймайдиган чуқур илмий иш ва юксак коммунистик ғоявийлик ҳар бир энциклопедия нашримизга хос бўлиб қолиши керак.

Эндиликда умумхалқ социалистик мусобақаси ғоят кенгайиб, кучайиб кетди. Меҳнат коллективлари ўз зиммасига олган социалистик мажбуриятлар партия ташкилотлари ва барча меҳнаткашлар декабрь Пленумининг 1975 йилга мўлжалланган план топшириқларини минимал топшириқлар деб ҳисоблаш ва уларни ошириб бажариш учун ҳамма чораларни кўриш зарур, деб чиқарган хулосасини чуқур англаб олганликларини ифода этади. Буларнинг ҳаммасида партия билан халқнинг бирлиги, барча меҳнаткашларнинг партия XXIV съезди томонидан қўйилган вазифаларни бажаришга энг кўп ҳисса қўшиш йўлидаги интилиши яна намоён бўлмоқда.

Шу йилнинг хусусиятлари ҳақида гапирганда Улуғ Ватан урушида қозонилган Ғалабанинг 30 йиллиги яқинлашиб қолганлиги туфайли тўлқинлантирувчи бир вазият вужудга келганлигини айтиб ўтишни истар эдик. Бизнинг мамлакатимиз фашизм устидан ғалаба қозонишда ҳал қилувчи роль ўйнади. Ўтган ўн йиллар мобайнида содир бўлган воқеалар жаҳон тарихининг бутун боришига жуда катта таъсир ўтказди ва ўтказмоқда. Совет халқи Ленин партияси раҳбарлигида жаҳондаги биринчи социалистик давлатни ҳимоя қилиш, Европадаги кўп мамлакатларни фашизм асоратидан халос қилиш билан келажакдаги бутун жаҳон цивилизациясини, демократия ва тараққиётни ҳимоя қилиб қолди.

Фашизмнинг тор-мор қилиниши жаҳон революцион жараёнини ривожлантириш, Европа ва Осиёдаги бир қанча мамлакатларда социализмнинг қарор топиши, халқаро ишчилар синфи позицияларининг мустаҳкамланиши, халқлар миллий-озодлик курашининг юксалиши учун қулай имкониятларни вужудга келтирди. Ҳозирги босқичда ҳам коммунистик партияларнинг, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг, барча тараққийпарвар кучларнинг ғайрат-шижоати империалистик реакциянинг зарбдор кучи бўлган гитлерчилар фашизми тор-мор қилиниши натижасида жаҳонда рўй берган буюк ижобий силжишларни ривожлантиришга қаратилган.

Бизнинг халқимиз Улуғ Ватан урушининг қатнашчиларини, солдатлар, офицерлар ва саркардаларни, партизанлар ва подпольечиларни, мамлакат ичкарисидаги меҳнаткашларни ,хуллас ўз кучи ва жонини аямай, социалистик Ватаннинг озодлиги ва мустақиллигини қаттиқ туриб ҳимоя қилган ва ўзининг интернационал бурчини, буюк халоскорлик вазифасини шараф билан бажарган барча кишиларни астойдил иззат-ҳурмат қилади.

Совет кишилари Ғалабанинг 30 йиллигини нишонлар экан, Улуғ Октябрь революцияси бу Ғалабанинг манбаи эканлигини, социалистик ижтимоий ва давлат тузумининг афзалликлари, ҳозирги революцион даврнинг илғор идеологияси бўлмиш коммунистик идеологиянинг афзаллиги бу ғалабага замин тайёрлаганлигини янада яхшироқ англайдилар.

Бизнинг мамлакатимиз ўттиз йилдан буён тинч ҳаёт кечирмоқда. Бу — урушда қозонган буюк ғалабамизнинг асосий якунларидан бири, Ленин партияси ва Совет давлатининг тўғри ва узоқни кўрадиган ташқи сиёсати натижаси ,уларнинг халқлар манфаатларини кўзлаб, тинчлик ишини мустаҳкамлаш ва социал тараққиёт мақсадларини кўзлаб жаҳон тараққиётининг актуал проблемаларини ҳал этиш учун актив кураш олиб бораётганлиги натижасидир.

Бутун пешқадам инсоният КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан Тинчлик программасининг буюк аҳамиятини эътироф этди, партиямиз ва Совет давлатининг, шахсан Марказий Комитет Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг бу программани амалга ошириш соҳасида ҳормай-толмай қилаётган ишларига юксак баҳо бермоқда.

Кейинги вақтларда бизнинг мамлакатимиз кескинликни тобора юмшатиш ва уни муқаррар давом этадиган жараёнга айлантиришга эришмоқ учун халқаро майдонда кўраётган тадбирларини шубҳасиз, яхши биласиз. Бу йил ҳам ташқи сиёсат соҳасида тинчликни янада мустаҳкамлашга қаратилган кўпгина катта ишлар қилинажагини таъкидлаб ўтишнигина истар эдим. Ҳар қандай қийинчиликлар бўлишига қарамай, хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган Умумевропа кенгашининг иши тугалланай деб қолди.

Кўп мамлакатларнинг раҳбарлари кенгашнинг учинчи, якунловчи босқичини олий даражада ўтказишга рози эканликларини билдирдилар. Кенгаш ўз мақсадларига мос бўлиб тушадиган, Европани барқарор тинчлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик қитъасига айлантириш учун янада мустаҳкамлашга асос яратиб берадиган ҳамда бутун халқаро вазиятга соғломлаштирувчи таъсир ўтказа оладиган ҳужжатларни қабул қилиш билан тугалланиши керак.

Биз Яқин Шарқ проблемасини ҳаққоний тарзда ҳал этиш мақсадида аввалдагидек ҳозирда ҳам кўп куч сарф қилмоқдамиз. Совет Иттифоқи капиталистик мамлакатлар билан тинч-тотув яшаш муносабатларини янада ривожлантириш йўлини ўтказиб келмоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Владивостокда АҚШ президенти Ж. Форд билан, Парижда Франция президенти Жискар д'Эстэн билан учрашуви якунлари, Англия бош министри Г. Вильсоннинг яқинда Москвага қилган визити ва Совет—Англия музокаралари буни исбот қилади.

Тинчликни мустаҳкамлаш соҳасидаги ҳар бир муваффақият реакция ва агрессия кучларига қарши қаттиқ курашда қўлга киритилмоқда, албатта. Ана шу кучлар кейинги вақтларда кескинликнинг юмшатилишига қарши актив кураш олиб боришга уринмоқдалар. Биз халқаро майдондаги воқеаларнинг мураккаблигини тамомила эътиборга олиб, умуман тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун кураш истиқболларига умидворлик билан баҳо берамиз.

Ўртоқ А. П .Кириленко сўзини давом эттириб, қуйидагиларни айтди: Бизнинг жамиятимизда қудратли иқтисодий ва илмий-техникавий потенциалга эга бўлган ҳамда қулайроқ ташқи шароитлар вужудга келган ҳозирги пайтда коммунистик қурилишнинг бутун жабҳаси бўйлаб комил ишонч билан олға ҳаракат қилиб бориш учун ҳамма имкониятлар мавжуддир.

Партия мамлакатни ривожлантиришнинг перспектив проблемаларига катта эътибор бермоқда. Ҳозирги вақтда ўнинчи беш йиллик план ва 1990 йилгача даврни ўз ичига олган узоқ муддатли план ишлаб чиқилмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежнев СССРнинг 50 йиллиги тўғрисида қилган докладида айтганидек, узоқ муддатли ана шу планнинг асосий йўналишлари «партия программасида ва партиянинг кейинги съезди қарорларида қўйилган ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий вазифалар билан, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш ва совет халқининг турмуш даражасини анча юксалтириш вазифалари билан» белгиланади.

Бизнинг мамлакатимиз Ленин йўлидан бориб, социал-иқтисодий тараққиётнинг юксак чўққиларига эришди. Совет халқи марксча-ленинча фанга амал қилиб, Ленин партиясининг бошчилигида коммунизм сари олиб борадиган шонли йўлда янгидан-янги ғалабаларга эришади!

Ўртоқ А. П. Кириленко СССР Олий Совети Президиумининг «Советская энциклопедия» нашриётини Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги фармонини ўқиб берди ва ҳамманинг гулдурос қарсаклари остида орденни нашриёт байроғига тақиб қўйди.

Илмий-редакцион кенгаш раиси, Катта Совет Энциклопедиясининг бош редактори академик А. М. Прохоров нашриётнинг илмий-редакцион кенгаши ва коллективи номидан гапириб, нашриёт ишига юксак баҳо берганликлари учун ва нашриёт орден билан мукофотланганлиги учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, Совет ҳукуматига самимий ташаккур изҳор қилди. Бу мукофот ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг самимий табриги, деди у, — Коммунистик партиямиз Ватан фани ва маданиятини ривожлантириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганлигини исбот этувчи яна бир далилдир.

Нашриёт коллективи, деб таъкидлади нотиқ, энциклопедия нашрларини ғоявий, сиёсий ва илмий жиҳатдан юксак савияда чоп этиш соҳасида ўз олдига қўйилган вазифаларни бундан буён ҳам муваффақиятли бажариш учун бутун куч-ғайратини сарф қилади.

СССР Фанлар академиясининг вице президенти академик Ю. А. Овчинников, КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари В. Н. Ягодкин, СССР соғлиқни сақлаш министри, Катта Медицина Энциклопедиясининг бош редактори академик Б. В. Петровский, Эстония Совет Энциклопедиясининг бош редактори Г. И. Наан, СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари, Қисқа Адабий Энциклопедиянинг бош редактори А. А. Сурков юбилярни табриклаб нутқ сўзладилар.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига ғоят баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар. (ТАСС).

УСМОН ЮСУПОВ
ТУҒИЛГАН КУННИНГ
75 ЙИЛЛИГИГА

ПАРТИЯНИНГ СОДИҚ ЖАНГЧИСИ

ФАРЗАНДЛАР ОТАЛАР ҲАҚИДА

Кучли зилзила шаҳар аҳолисини жуда барвақт уйғотиб юборди. Эрта тонгда, соат олтидаёқ «Халқобод» аграр-саноат комбинатининг директори тошкентликлар орасида эди. Уйдан-уйга, кўчадан-кўчага ўтиб, у ҳозиргина табиатнинг ёвуз кучи билан юзма-юз келган кишиларга далда берар, бузилган уйлардан рўзғор ашёларини ташиб чиқишга кўмаклашарди. Кишилар нималар тўғрисида гапиришаётганига кўпроқ қулоқ соларди, уларга маслаҳат берарди. Одамлардаги бардамлик, уюшқоқлик унга таскин берди.

Соат ўн бирларга яқин директор «Халқобод»га қайтиб кетди. Тошкентдан ёлғиз ўзи қайтмади. Енгил автомашинаси болакайларга тўлиб кетган эди. Ота-оналар фарзандларини бу меҳрибон кишига катта ишонч билан топширишди. Кун бўйи у юрагини қисган оғир дардга чидаб, ўз иши билан банд бўлди. Лекин хаёли тошкентликлар бошига тушган кулфат билан банд эди. Кечқурун Белоруссиядан меҳмонлар келишди. Ўзбекистонда ўтаётган декада қатнашчиларини директор илиқ қабул қилди. Ярим тунда у ўзини ноxуш сезди. 1966 йилнинг 7 май куни Усмон Юсупович Юсупов вафот этди.

Бу кишининг ишлари оғиздан-оғизга ўтиб, халқ орасида ҳануз яшайди. Ўша баҳор кезлари кексалар Усмон ака юраги тошкентликлар бошига тушган кулфатни кўтара олмади дейишди. Бутун умрини халқ билан, унинг меҳнати ва жўшқин ҳаёти билан бирга ўтказган киши ҳақидагина шундай гапни эшитиш мумкин.

Усмон Юсупов 1900 йили Фарғонанинг Каптархона қишлоғида батрак оиласида туғилди. Саккиз ёшида отаси билан бирга вақф ерларда батраклик қилди, турмушнинг аччиқ-чучугини жуда ёшлигидан татиб кўрди. Орадан кўп ўтмай, уларнинг оиласи Фарғона водийсидан Тошкент томонларига кўчиб келди. Очлик, қашшоқлик қувиб келган хонадон Тошкент яқинидаги Қовунчи қишлоғида турғун бўлиб қолди. Юсуф ота ва ўғли рус бойлари Мошков ва Алексеевларга тегишли боғ-роғларда заҳматли меҳнат билан банд бўлишди. Ёш Усмон Қовунчи станциясига аравада мева-чева таширди. Ўша кезлари у пахта тозалаш заводи ишчилари билан танишди. Бир оз вақт ўтгач, ёш йигит заводга ишчи бўлиб ёлланди. Бу ерда, ишчилар орасида у ўзини қийнаб келаётган кўпгина саволларга жавоб топди.

Революциянинг қудратли бўрони эсаётган кезлар. Завод эгасини қувиб юборишди. Ишчилар янги ҳаёт қуриш йўлида сабот билан кураш олиб боришди. Улар теварак-атрофдаги қишлоқларда катта ер эгаларининг экин майдонларини мусодара қилиб батракларга ер бўлиб беришда қатнашишди. Бу ишларда ёш ишчи Усмон Юсупов фаол иштирок этди. Унинг революцион кайфияти, ишчанлиги тез орада тилга тушди. У революцион воқеаларда фаол қатнашар, ишчи ва деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлаш асосида янги ҳаёт қуришни тезлаштириш учун жон куйдирарди. 1922 йили кочегар Усмон Юсупов комсомол сафига қабул қилинди. Йиғилиш унга муҳим комсомол топшириғини юклади. У опаси Назирани паранжисини ташлашга даъват этиши ва ижтимоий-фойдали меҳнатга жалб қилиши лозим эди. Кўп ўтмай, Назира паранжисини ташлаб, Қовунчи хотин-қизлари ўртасида ташкилий-тарбиявий ишларни олиб боришда қатнаша бошлади. Орадан бир йил ўтар-ўтмас, уни ҳам комсомол сафига қабул қилишди.

Ҳали ҳаётлигидаёқ Советлар диёрининг миллион-миллион кишилари қалбига йўл топган ва ундан мустаҳкам ўрин олган инсон — Владимир Ильич Ленин вафот этди. Меҳнат аҳли қаттиқ қайғуга тушди. Бироқ ёш Советлар республикасининг душманлари яна бош кўтариб қолишди. Активистларни ўлдириш, таҳдид қилиш, халқ бойлигини ёндириб совуриш ҳоллари содир бўла бошлади. Душманлар ўт қўйиб юборган пахта хирмонида ёнғинни ўчиришга киришган Усмоннинг аъзойи бадани куйди. Яралари битар-битмас у яна ўз иш жойини эгаллади. Энди у олис қишлоқдан келган тортинчоқ йигитча эмас эди. Кишилар кўз ўнгида комсомол аъзоси, ўз кучига ишонган ишчи, комсомол ва ишчи бирдамлигининг қадрига етувчи инсон турарди.

Душманлар яна бир неча бор бу «большевик ишчи»ни йўлдан олиб ташлашга кўп уринишди. Бироқ жисмоний кучли, эпчил ва ботир йигит ҳамма олишувлардан ғолиб чиқди. Шундан кейин маккор душманлар Усмонни маънавий жиҳатдан енгишга уриндилар. 1926 йилнинг ёзида опаси Назирахон хотин-қизлар йиғилишига отланди.

Кечки пайт уйидан чиқиб кетди-ю, қайтиб келмади. Аниқроғи, уйига унинг жасадини олиб келишди. Заҳарлаб ўлдирилган Назирани кимдир кўча эшиги ёнига ёткизиб кетган экан. Ўшанда большевик ука жаллодлардан қасос олишга, жиянини Қундузни вояга етказишга қасам ичди. Пастқам жойларда йўл тўсишлар ҳам, бурчак-бурчаклардан отишлар ҳам, опасини ўлдириб таҳдид солишлар ҳам Усмонни қўрқитмади, унинг иродасини бука олмади. Аксинча, аёвсиз синфий кураш бу йигитни чиниқтирди. У энди аниқ мақсадини биладиган, ғоявий етук курашчилардан бирига айланган эди. Завод ишчилари уни касаба союз ишига сайлашди. 1926 йилдан бошлаб Усмон Юсупов қурувчилар касаба союзи Тошкент округ комитетининг раиси, кейинроқ касаба союзлари Тошкент округ совети раисининг ўринбосари ва раиси вазифаларида ишлади. 1928 йили У. Юсупов Тошкент округ партия комитети ташкилий бўлимининг мудири ва секретари қилиб сайланди. Орадан бир йил ўтгач, Ўзбекистон Коммунист (большевиклар) партияси Марказий Комитетининг секретари қилиб сайланди. 1931—1934 йилларда ВЦСПС Ўрта Осиё бюросининг раиси вазифасида ишлади.

Партия уни қаерга юбормасин, Усмон Юсупов садоқат билан хизмат қилди. Ўз ишида коллективга, ёшларга таяниб иш олиб борди. Лекин ўқишга бўлган иштиёқ кучли эди. У ўзини ўқишга юборишни сўраб партия органларига мурожаат қилди. 1934 йилнинг декабридан 1936 йилнинг ноябригача Усмон Юсупов ВКП(б) Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм курсларида таълим олди. Ўқишни тугатгач, Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати халқ комиссари этиб тайинланди. 1937 йили эса Ўзбекистон Коммунист (большевиклар) партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари қилиб сайланди.

Республика бўйлаб сафарлар, оқсоқоллар билан учрашувлар бошланди. Усмон Юсупов инженерлар билан баҳслашар, олимлар билан ҳисоб-китоб қилишар, схемалар, лойиҳаларни ўрганарди. Унинг ўткир идроки ҳар бир нарсани илғаб ола биларди. Бу нарсаларни у халқ тажрибаси билан тўлдириб, мулоҳаза қилиб кўрар, халқ қурилишларида улардан фойдаланарди.

Усмон Юсупов инженерлик маълумотига эга эмас эди. Бироқ топширилган иш учун партия олдидаги масъулият, ўткир идрок, бой ҳаётий тажриба, суҳбатдош фикрини сабр-тоқат билан тинглаш ва бир мантиқий йўналишга бўйсундира олиш маҳорати кўпинча унга ўзининг оригиналлиги билан олимларни ҳам ҳайратга соладиган қарорлар ва мулоҳазаларга келишига ёрдам беради.

Усмон Юсуповнинг ташаббуси билан республикада суғориш иншоотлари қуришнинг чинакам умумхалқ ҳашари бошланди. «Биз ўз олдимизга яқин уч-тўрт йил ичида республикамизнинг ҳеч бир бурчагида сувга ташна жой қолдирмаслик вазифасини қўйдик». Халқ йиғилишларида у шундай деб таъкидлаган эди. Янги ҳаёт шабадаси юксак уюшқоқлик руҳини бағишлаган халқ партиянинг бу даъватига якдил жавоб берди. 1938 йили Поп райони колхозчиларининг кучи билан тўққиз километрлик канал ўзани қазилди. Шу билан Ўзбекистонда ўз суръатлари ва методлари жиҳатидан жаҳонни ҳайратга солган ирригация иншоотлари қурилиши бошланди. Халқ ҳашарининг юксак аҳамиятини таъкидлаб, 1939 йили «Правда» газетаси: «Лениннинг орзулари Ўзбекистонда рўёбга чиқди», — деб ёзган эди. Дарҳақиқат, Буюк починнинг ворислари бўлган ўзбек ишчилари ва деҳқонлари улкан сиёсий ва тарбиявий аҳамиятга эга бўлган халқ ҳашарини бошлаб беришган эди. Усмон Юсупов ҳафталаб, ойлаб қурилиш майдонларидан қайтмас, янги каналларни қазиётган кишилар орасида бўларди.

«Лоғон каналини қуриш керак!» Партия Усмон Юсупов тимсолида халққа шундай деб мурожаат қилди. «Канални қурамиз!» Халқ партия даъватига шундай жавоб берди. 32 километр узунликдаги канал трассасида 17 кеча-кундуз жўшқин меҳнат суръати ҳукм сурди. Ҳали жаҳон тажрибасида ирригация иншоотлари қурилишининг бундай суръатлари рўй бермаган эди.

Лоғон каналида бошланган халқ ҳашари Катта Фарғона, Шимолий ва Жанубий Фарғона, Тошсоқа, Тошкент каналлари, Бухородаги Шоҳруд системаси қурилишларида янги босқичга кўтарилди. Самарқандда Каттақўрғон сув омбори вужудга келтирилди. Ўша қайноқ йилларда Усмон Юсупов тиним билмай жўшиб-тошиб меҳнат қиларди. Социалистик қурилишдаги муваффақиятларидан қаноатланган халқ унинг ҳар бир даъватига лаббай деб жавоб берар, янада зўр ғайрат билан меҳнат қиларди. Бутун Ўзбекистон улкан қурилиш майдонига айланган эди.

Мана шу майдонда, улуғ бунёдкорлик жабҳасида чиниққан халқ ёвуз душманни қарши олди. Партия чақириғига жавобан қалқиб оёққа турди. Фронтда ва фронт орқасида мислсиз журъат ва жасорат кўрсатиб меҳнат қилди. Ўша йиллари фронт чизиғи ҳар бир ўзбек қишлоғи, ҳар бир ўзбек шаҳри, ҳар бир ўзбек корхонаси, ҳар бир ўзбек хонадони бўйлаб ўтарди. Уруш нафасини ҳис қилмаган, ғалаба учун яшамаган одам йўқ эди. Қисқа муддатда мамлакат Ғарбий районларидан кўчириб келтирилган корхона асбоб-ускуналари монтаж қилиниб, фронт учун снарядлар, тўпу-тўпхоналар, самолётлар, кийим-кечаклар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Ўша суронли йилларда Усмон Юсупов кеча-кундуз меҳнат қиларди. Унинг ғайрати, иродаси, шижоати кишиларга тетиклик бағишларди. Қисқа муддатда ишга туширилган заводлар бир меъёрда ишлай олмасди-электр қуввати етишмасди. Шунда Усмон Юсупов шаҳардаги маҳаллаларга, колхозларга, зиёлилар ҳузурига бориб кишилар билан суҳбатлашди. «Правда Востока» газетаси шундай деб ёзган эди: «Янги йил арафасида Ўзбекистон К(б)п Марказий Комитетининг секретари Усмон Юсупов Оқсоқоллар чойхонасига келди. У мўйсафидлар билан тўрт соатдан зиёд суҳбатлашди. Республикада амалга оширилган ишлар, вазифалар тўғрисида гапириб берди. Оқсоқоллар Ўзбекистон большевикларининг раҳбарининг сўзини халқ орасига олиб кетишди. Ўшандаёқ кексалар халқ қурилишининг янги фарзанди — «Фарҳадстрой» уларнинг яқин кўмагисиз вужудга келмаслигини айтишган эди».

Шундай қилиб, Ўзбекистондаги ҳамма халқлар куч-ғайрати билан уруш йилларида ҳам ирригация, энергетика ва саноат қурилишида ҳашар методи давом эттирилди. Бу ҳаракат минглаб, миллионлаб кишиларни қамраб олди. Бекободда йирик металлургия заводи қад кўтарди. Чирчиқ гидроэлектр станциялари тизмаси барпо этилди, Фарҳод ГЭСи қурилди.

Усмон Юсупов СССР халқлари дўстлигининг улуғ ва қудратли кучига ишонар, фашизмга қарши курашда ўзбек меҳнаткашларининг бурчи тўғрисида тўлқинланиб гапирарди. У ана шу дўстликда умумхалқ бахтиёрлигини кўра биларди. 1942 йили у «Правда» газетасида бир қатор ёрқин мақолалар билан чиқди. Уларда ўзбек халқининг улуғ рус халқига меҳр-муҳаббати, ўзбек халқининг ватанпарварлик руҳи ҳақида фикр юритилган эди. Ўзбек халқи, деб ёзган эди Усмон Юсупов, СССР халқларининг жанговар қардошлигида ёвуз душманни тор-мор қилиш учун нимаики керак бўлса, ҳаммасини бажаради. Унинг ёрқин нутқлари кишиларни янги ғалабаларга отлантирарди. Ишчилар, колхозчилар ўз ишлари тўғрисида фикрлашиб олгани Усмон Юсупов ҳузурига келишарди. Уларни қизиқтирган масалаларни у билан ошкора муҳокама қилишарди.

Ишлар қанчалик кўп бўлмасин, вақт қанчалик зиқ бўлмасин, Усмон Юсупов болалар билан учрашгани ҳамиша фурсат топарди. Урушнинг гирдоби она шаҳарлардан, қадрдон қишлоқлардан ҳайдаб чиқарган болалар унинг меҳри, эътибори билан қуршаб олинган эди. Ота-онасиз қолган болалар Ўзбекистонга келтирила бошлангач, биринчи бўлиб Усмон Юсупов болалар уйига борди. Ўша куни оилада еттинчи фарзанд Фаина Юсупова пайдо бўлди. Усмон ота уни ўз қизидек кўрарди. Кўп ўтмай ўнлаб, юзлаб, минглаб хонадонлар болалар уйларидан ота-онасиз кичкинтойларни ўз қарамоқларига ола бошлашди. 1942 йилнинг бошларида Андижонга командировкага борган Усмон Юсупов 26 болани олиб келди.

— Бугундан эътиборан буларнинг ҳаммаси Юсуповлар бўлишади, деди у.

Андижон кўчаларидан тўплаб олинган бу болаларни ўзи чўмилтириб, ўзи кийинтирди. Бугун улар оталик меҳри билан қалбларини иситган ўз оталари — Усмон отани катта ҳурмат ва эҳтиром билан эслашади.

Улуғ Ватан уруши совет халқининг Буюк ғалабаси билан якунланди. Душман янчиб ташланди. Халқ хўжалигини тиклаш учун умумхалқ юриши бошланди. Ўзбекистон меҳнаткашлари қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун курашдилар. Жанг қўриққа, янги фабрика ва заводлар қурилаётган майдонларга кўчди.

1950 йил апрелида Усмон Юсупов СССР пахтачилик министри қилиб тайинланди. 1953 йил майдан 1955 йилнинг мартигача у Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси бўлиб ишлади.

Шу йиллар мобайнида унинг хаёлидан Мирзачўл мустаҳкам ўрин олган эди. У болалик йилларини, қуёш куйдириб жизғанак қилган чўлни унутмасди. Ўттиз тўққиз йил муқаддам у мана шу чўлдан янги ҳаёт сари оғир ва қайноқ йўлни бошлаган эди. Мирзачўлни ўзлаштиришдек катта иш бошланган бир пайтда у четда тура олмасди. Усмон Юсупов Мирзачўлга юборишни сўраб партияга мурожаат қилди. У яна ўзини олдинги маррага, жўшқин бунёдкорлик иши қайнаб турган жойга урди. 1955 йил кўкламида у 4-«Боёвут» совхозининг директори қилиб тайинланди. Бухородан, Тошкент, Самарқанд ва Фарғонадан халқ ҳашарлари пайтида танишган дўстлари, тенгдошлари бу ерга кела бошлашди. Кексалар фарзандларини юборишарди. «Усмон отага ишонинглар, унга эргашинглар, у чақирибди, демак чўлга бориш керак», деб тайинлашарди оқсоқоллар фарзандларига.

Усмон Юсупович Мирзачўлда етти йил меҳнат қилди. Лекин оғир касаллик туфайли врачларнинг қатъий талаби билан у Янгийўл яқинига, Қовунчига ишга ўтди. Унинг таклифи билан бу ерда йирик аграр-саноат комплекси вужудга келтирилди. 11 минг гектар майдонда токзор ва мевазор боғлар барпо этилди. Қишлоқларни ободонлаштириш, боғдорчиликни илмий негизга кўчириш йўлида катта ишлар олиб борилди.

Ҳар баҳор отамни эслайман. Шунда республика шаҳар ва қишлоқларини айланаман, у билан ишлаган, уни яхши билган оқсоқоллар билан суҳбатлашаман. Ҳар қадамда отамнинг изини кўраман. «Йўқ, Усмон ота ҳаёт, — дейишади кексалар. — У ҳамиша биз билан».

У ҳамиша сафда. Катта Фарғона каналининг бош тўғонида тўлқинлар беором шовуллайди. Бу ерда Усмон Юсуповнинг бюсти бор. У олис-олисларга, пахтазор ва боғ-роғларга нигоҳ ташлаб турибди. Усмон Юсупов номли канал уларга ҳаёт бағишламоқда.

Усмон Юсупов номли аграр-саноат комбинатининг каттагина боғида бўлганмисиз? Шўх сойнинг тик қирғоғида комбинат асосчисига музей очилган. Бу ер узоқ-яқиндан келган кишиларнинг зиёратгоҳи бўлиб қолган. Унинг ёнгинасида мармар ҳайкал бор. Биринчи директор ўз сафдошлари ва навқирон авлодга ифтихор билан боқиб турибди.

Усмон Юсупов номли совхоз. Усмон Юсупов номли кўча. Усмон Юсупов номли мактаб. Бу лавҳалар ҳеч кимни бефарқ қолдирмайди. Уларни ўқиган кишилар кўзи ўнгида партиянинг содиқ жангчиси Усмон Юсупов босиб ўтган шонли йўл гавдаланади. Бу ўчмас хотира ўз халқига садоқат билан хизмат қилган ажойиб инсон образини дилларда мангу сақлайди. Ҳа, Усмон Юсупов ҳаёт. У коммунизм қураётган авлодлар сафида қадам ташламоқда.

ЛЕОНИД ЮСУПОВ.

БАМ ҚУРИЛИШЛАРИ УЧУН

◆ ЗАРБДОР ҚУРИЛИШДА ИШ ҚИЗҒИН ◆ ЎЗБЕКИСТОН МАҲСУЛОТЛАРИ — БАМ ҚУРИЛИШИГА ◆ ЙИЛИГА 1 МИЛЛИОН ДОНА ШПАЛ ◆ ИЛҒОРЛАР АҲДИ.

«Байкал — Амур» темир йўл магистрали бунёдкорлари кун сайин қурилиш суръатини жадаллаштирмоқдалар», «Комсомол-ёшларнинг янги отрядлари БАМга келди», «БАМ қурилиши учун!».

Газеталар хабарлари, радио ва телевидение эшиттиришлари орқали ана шу мазмундаги янгиликлар билан мунтазам танишиб турибмиз. Чиндан ҳам ҳамма замонамизнинг йирик бунёдкорлик ишига айланган БАМ қурилишини зўр эътибор билан кузатиб бороқда.

Яқин келажакда мамлакатимиз иқтисодий ҳаётида салмоқли ўрин эгаллайдиган Байкал — Амур темир йўл магистрали табиий бойликларга сероб бўлган районлар орқали ўтмоқда. Бу ерларда замонавий саноат комплекслари, шаҳарча ва посёлкалар барпо этилади· Айни кунларда магистралнинг барча участкаларида иш қизғин кетмоқда. Усть-Кут посёлкасидан шарққа, Қуйи Ангара дарёси томон тайёрлов ишлари бормоқда. Узунлиги 180 километр бўлган БАМ—Тинда участкасида эса йўлсозлар зўр ғайрат билан ишламоқдалар. Чунки, магистралнинг айрим участкаларини шу йили фойдаланишга топшириш кўзда тутилган.

Улкан қурилишнинг турли участкаларига «БАМ қурилишига» деб ёзилган маҳсулотлар кетма-кет келиб турибди. Яқин ойлар ичида серқуёш республикамиздан БАМ қурилишига жўнатилаётган маҳсулотлар тури яна биттага кўпаяди.

Тошкент областидаги Эйвали бинокорлик материаллари ва конструкциялари комбинатида янги завод барпо этилмоқда. Бу ерда темир бетон шпаллари тайёрланади. Бўлажак корхонанинг ишлаб чиқариш корпуслари узоқдан кўзга яққол ташланади. Темир-бетон конструкцияларидан ойнаванд қилиб қурилган заводда турли касб эгаларини учратасиз. Улар «Узбекшахтострой» тресги коллективи аъзоларидир. Бинокор ва монтажчилар замонавий қурилишларда катта тажриба тўплашган. Шу боисдан ҳам улар ўз зиммаларидаги вазифаларни тезу соз бажармоқдалар.

Социалистик мусобақа шарофати туфайли планлар зиёдаси билан бажарилмоқда· Коллектив С. Раҳимов, М. Решетов, Г. Тимофеев, С. Гушчин сингари пешқадамлар билан ҳақиқий равишда фахрланади. Бу ерда ўндан ортиқ миллат фарзандлари меҳнат жасорати кўрсатишмоқда. Уларнинг аҳдлари ягона — объектни муддатидан олдин фойдаланишга топшириш.

— Коллективимиз КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига амалий иш билан жавоб бермоқда, — дейди илғор бинокор Ҳ. Тўраев. — Биз қурилишни тезроқ тугатсак, монтажчилар ишлаб чиқариш линияларининг монтажини бошлаб юборишади. Корхонада ўрнатиладиган асбоб-ускуналар Венгрия Халқ Республикасидан келтирилмоқда. Ўзаро шартномага мувофиқ Венгрия саноат корхоналари бу ишни муваффақиятли тугатмоқда. Синовдан ўтган бу жиҳозлар завод лойиҳа қувватини тезроқ ўзлаштиришга катта ёрдам бериши табиий.

Ҳақиқатан ҳам янги завод қурилишида меҳнат симфонияси авжида· Янги корхона ишга туширилгач, йилига 1 миллион дона шпал тайёрланади. Бундай миқдордаги маҳсулот билан Байкал — Амур темир йўлининг 700 километр узунликдаги магистралини қуриш таъминланади.

С. ҲАМИДОВ.

Суратда: бинокорлардан (чапдан ўнгга) Г. Тимофеев, С. Гушчин ва М. Габдуллин ўртоқлар.
Г. Пун фотоси. (ЎзТАГ).

ПУБЛИЦИСТИКА

АССАЛОМ, ДЕҲҚОН БАҲОРИ!

БАҲОР КЕЛДИ...

Умрни одатда фаслларга ўхшатадилар. Қиш, қор остида билинар-билинмас мургак ҳаёт туғилди. У кўзга гоҳ чалинар, гоҳ чалинмас. [illegible]

[illegible]

ДЕҲҚОН минг йил, балки миллион-миллион йилдан буён ерга уруғ сочиб келади. Лекин шу кўҳна олам ичра бир нарса сира ўзгармасдир — аввал ер тўйган, сўнгра эл. Балки, бободеҳқондан қолган ҳикматдир бу ҳам. Ривоят қиладиларким, Одамато тоғни еганда, дарёни ичганда бир ичагига юқ бўлмаган, қачонки эрта баҳор ерга бир ҳовуч уруғ ташлаб, унинг нонини тановул қилганида очлик ҳуморидан чиққан экан.

Мана, яна баҳор келди. Ҳар сафар ўлкага баҳор келганда бободеҳқон бир ёш ўсади. У билан фарзанди ҳам баҳорга пешвоз чиқади. Баҳор нафаси унинг ҳам қалбида бебаҳо чечаклар очади. Деҳқон ҳар сафар баҳор келганда ўз авлоди — ўз ишининг давомчисига умид билан кўз ташлаб қўяди. Ўғлим шу баҳор ёнимга қўшилармикан деб орзу қилади. Қизим мададкор — дастёр бўлдими деб, унинг бўйларига кўз тутади. Биз деҳқон фарзандимиз. Ифтихоримиз шундан!

Яқинда деҳқонлар анжумани — қурултойимизни якунладик. Анжуман ҳар йилги муддатидан бир ой бурун чақирилди. Бу бежиз эмас. Ҳаммаси аниқ ва равшан. Беш йиллигимизнинг юки залварли. Бу йил — якунловчи йил. Улуғ беш йилликнинг ҳам ниҳояси, ҳам девони, ҳам қасидаси бу. Меҳнат зафарларимиз жонажон Коммунистик партиямизнинг яқинлашиб келаётган XXV съездига армуғон бўлажак.

Қурултой даврасига тўпланган пурҳикмат деҳқонлар қалбидан мен шундай буюк мақсадларни уққандай бўлдим. Қурултой минбаридан сўз айтганларнинг дилларида, сочларига кумуш қиров қўнган кекса деҳқонлар-у, уларнинг қалби ғайратга тўлиб-тошган ёш шогирдлари кўнглидан мен шу маънони сезгандай бўлдим.

Э-ҳе, бу даврада не-не алломалар бор. Ернинг ўзи каби заҳматкаш ва камсуқум, донишманд ва содда табиблари бор. Улар орасида шундай деҳқон зотлари борки, қурултойнинг мандатли қатнашчиларининг ўзи уларга ҳавас ва эҳтиром билан боқишади. Жиззах областидаги «Пахтакор» совхозининг директори, қўш Ленин орденининг кавалери, республикада хизмат кўрсатган пахтакор Зокир ака Саноқуловга ҳавас қиламан. 30 йилдан буён республика қурултойининг фахрли минбарида кўрамиз уни. Бободеҳқон 70 баҳорни қаршилаш арафасида турибди. Республикада биринчи МТСларни ташкил қилишда фаол иштирок этган, узоқ йиллар байроқдор Жиззах райони коммунистларига етакчилик қилган Зокир ака. Мирзачўлга оммавий ҳужум бошланганида райкомнинг биринчи котиби эди. Ўшанда у қалб амри билан Мирзачўл харитасида шартли биринчи рақам билан белгилаб қўйилган совхозга ишга келганди. Олтмишинчи йилларнинг бошларида Мирзачўлдаги дастлабки вагонеткаларда учратгандим у кишини. Қадди-қомати, салобати билан кўпроқ ҳарбий командирларни эслатарди. Зокир ака таптақир чўлда, саҳро ўрнида шаҳар яратамиз, боғ-роғлар, пахта тоғлари барпо этамиз деганда, унинг қўлидаги мўъжазгина харитага ажабланиб, лол бўлиб қараган эдик. Мана, бугун ҳам унинг ҳамон жўшиб турган ғайрат ва шижоатига, ҳамон ниҳоясиз орзу-ўйларига лол қоламан. Орадан оз эмас, кўп эмас, 15 йил вақт ўтди. Чўлда Зокир ака айтган ва режа қилганидан кўра баландроқ ва кўркамроқ шаҳар бунёд этилди. Уни бугун Пахтакор шаҳри деб юритадилар. Шаҳарда Зокир аканинг шогирдлари ишбоши. Зокир ака эса ҳамон чўл қувлагани қувлаган, шаҳардан чўлга силжигани-силжиган. Лекин энди Зокир ака чўлда ёлғиз эмас. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Собиржон Сиддиқов, Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалерлари Мустафоқул Умрзоқов, Мурод Ўролов ва Жўрақул Умарқуловлар бундан ўн йил муқаддам Зокир ака қўлида етакчи мутахассис эдилар. Улар бугун Мирзачўл бағрида ташкил топган «Фарғона», Ҳамид Олимжон номли, Қосим Раҳимов номли ва Ульянов номли совхозларга мустақил етакчилик қилмоқдалар. Э-ҳе, Зокир ака мактабида таҳсил олган шогирдларининг ҳаммасини санаб улгуриш осон эмас.

Ўтган кузда совхозда бўлганимда, Зокир акани қўлида яна даста-даста маълумот ва янги харита билан учратдим. Совхоз кунига 500 тоннадан пахта тайёрлаётган экан. Бир кунда — 500 тонна! Лекин директор ҳануз қаноатланмаётгандай кўринади. Кексаликни сира-сира тан олмайдиган бу киши «Ҳали бундан яхшироқ ишлашга қурбимиз етади!» дейди. Шаҳримизни бундан гўзалроқ қилишимиз, одимни янада дадилроқ ташлашимиз, пойдеворни баландроқ олишимиз. авлодларга битилган дастхатимизни бундан ҳам кўркамроқ қилишимиз мумкин, дейди. Нақадар битмас-туганмас ғайрат ва эҳтиросга йўғрилган бу одам дейман ўзимга-ўзим.

ЧЎЛЛАР чаккасига гул таққан кишининг умри, ҳаёти нақадар теран ва сермазмун. Янги шаҳарлар, «оқ олтин» тоғлари, саҳоватли боғ-роғлар ўз-ўзидан яралгани йўқ. Бу бойликлар қанчадан-қанча тинимсиз меҳнат, уйқусиз тунлар, беҳисоб ажинларга алмашиб олинди. Зокир ака ва унинг тенгқур сафдошларини ўйлайман. Унинг шогирдларини санаб етмас даражада, дедим. Лекин унинг тенгқурларини ўйлаганда бармоқ билан санарли саркор чўлқуварлар сиймоси кўз ўнгимиздан ўтади. Биринчи навбатда — Акоп Абрамович Саркисов, Тўхтамиш Боймиров Мамажон Дадажонов, Вакил Насриддинов, Абдулхай Абдушоҳидов, Расулмат Ҳусанов, Эргаш Ҳолматов, Сетай Керимов, Саттор Усмонов, Қинабек Укубаев, Инобат Охунова, Неъмат Эрназаровлар авлоди кўз олдимизга келади. Уларнинг бошқа чўлқуварлардан алоҳида фарқи нимада деган саволга ҳеч иккиланмай жавоб бериш мумкин: улар саҳро бағрига буюк умид ва ишонч билан биринчи таёқ суққан мард кишилар. Бу кўчатлар бугун япроқ ёзди, гул тутди, ҳосил берди. Бу кўчатлар бугун миллион тонналаб пахта бўлди. Саркорларга эргашган минг-минглаб чўлқуварлар бу кўчатларга сув қуйди, чопиқ қилди, жала ва офатлардан сақлаб қолди. Мирзачўл уларнинг қўлларида яшнади ва яшарди. Уларнинг пойқадами билан ўтмишдаги саҳрога мангу баҳор келди. Йиллар ўтар, яна ўн йиллар ўтар, лекин инсоният, келажак авлод тақир ва ҳақир чўлга илк бор таёқ суққанларни, биринчи кўчат экиб япроқ кўкартирган бободеҳқонларни сира-сира унутмайди. Ҳар сафар баҳор келганда чўл ўзгача чирой очади. Мангу баҳор ҳусни, кузги «оқ олтин» тоғлари бободеҳқонларга қўйилган абадий ҳайкалдир!

Ўлкамизга яна баҳор келди. Баҳорда белни маҳкам боғлаш бободеҳқонлар одати. Уларнинг авлоди ва шогирдлари бу одатга содиқ. Шу туфайли деҳқонлар қурултойи бу сафар ҳам буюк режаларга тўлиқ бўлди. **Беш йилликнинг якунловчи қутлуғ йилида манзиллар аниқ: 5 миллион 200 минг тонна пахта [3 миллион тоннаси машиналарда терилади!], 2 миллион 350 минг тонна дон, 1 миллион 926 минг тонна сабзавот, полиз, картошка маҳсулотлари, 605 минг тонна мева ва узум, 680 минг тонна сут, 234 минг тонна гўшт, 680 миллион дона тухум, 2 миллион 20 минг дона қоракўл тери, 22,3 минг тонна пилла в бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари она-Ватанга армуғон бўлсин!** Қурултой минбаридан айтилган сўз — қонун. Деҳқонлар, чорвадорлар, соҳибкорлар бу сўзнинг қадрини яхши билишади. Бу ваъдалар ортиғи билан бажарилади. Бунга заррача шубҳа йўқ!

Баҳор билан баробар миллион-миллион гектарларда деҳқончилик бошланади. Республика далаларида 130 минг трактор ва 30 мингдан ортиқ экиш агрегатлари гуруллайди. Нақадар муаззам ва саҳоватлисан ,она-Ер! Нақадар қудратли ва омилкорсан бободеҳқон! Зотан ,ер ва деҳқон қўлида зарра уруғ жон пайдо қилди. Унга деҳқон ўз жонидан жон қўшмаганда, унга она-Ер ўз этидан эт қўшмаганда қора чигит «оқ олтин» бўлармиди?!

МАНА, яна баҳор келди. Лекин баҳор шундай қутлуғ айёмки, у фақатгина наврўз сайллари ва байрам тантаналаридангина иборат эмас. Мутлақо. Баҳор — ишбоши! Баҳор — буюк меҳнат дебочаси! Баҳор — деҳқоннинг алп одими! Бутун йилнинг тақдири ва ўлчови шу одимнинг нечоғли дадиллигидан бошланади. Балки шунинг учундир, деҳқон баҳорда бутун борлиққа ҳиммат билан кўз тикади. Баҳор билан бирга деҳқоннинг улуғ ташвишлари уйғонган. Деҳқон зоти борки, оёққа қалқиган. Лекин бизда қутлуғ одат ҳам бор: баҳорда ҳамма — деҳқон, баҳорда ҳамма — пахтакор. Баҳор — деҳқон умрининг тонги! Бу шундай мунаввар ва муқаддас тонгки, у ҳамма-ҳаммага ризқи-рўз ва насиба улашади. Баҳорда тонг маҳали кўзлардан уйқу қочса ажабланманг, навбаҳор инсонга ризқи-рўз улашмоқда. Тўғрироғи, табиатдан ризқи-рўз олишга ундамоқда. Баҳорда ернинг ҳам ,инсоннинг ҳам баравар энтикиши ана шундан.

Мана, яна баҳор келди ўлкага. Пойқадаминг қутлуғ бўлсин баҳор, марҳабо!

Шароф УБАЙДУЛЛАЕВ.
Тошкент — Пахтакор — Тошкент.

Донбасс—Ғарбий Украина трассаси бўйлаб барпо этилаётган электр узаткичлар линиясини Украинадаги тўрт коллектив қурмоқда. Ҳозирда Днепр подстанциясида «ЛЭП-750» узаткичлари монтаж қилинмоқда.

ТАСС фотохроникаси.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

НОВОСИБИРСК.

СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимининг академшаҳарчасида бўлиб ўтган умумий йиғилишда бўлим президиуми раисининг ўринбосари академик Г. И. Марчук қуйидагиларни маълум қилди: Новосибирск, Иркутск, Томск, Красноярск, Улан-Удэдаги салкам эллик институт, лаборатория ва бошқа илмий муассасалар ҳар куни халқ хўжалигига янги техника ва технология юзасидан таклифлар, ечимлар ва тавсиялар топширмоқда.

БРЕСТ.

Дрогичи трактор заводида ўрмаловчи тракторларнинг узеллари ва агрегатларини янгилаш ва йиғиш цехи бугун ишга туширилди. Поток линиялари серунум ускуналар билан таъминланган.

Икки юз номдан зиёд деталь ва узеллар янгиланадиган цех ва участкалар «Сельхозтехника» область бирлашмасининг барча ихтисослаштирилган ремонт корхоналарида ташкил қилинди.

КОНВЕРТЛАРНИ ОЧГАНДА

ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

«Совет Ўзбекистони» редакцияси кеча газетхонлардан 67 та хат, 4 та фотосурат олди. Уларда шу куннинг муҳим масалалари қаламга олинган.

КИЧКИНТОЙЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

Андижон районидаги «Правда» колхози маблағи ҳисобига колхозчиларнинг фарзандлари учун 180 ўринли янги боғча қурилиб, фойдаланишга топширилди. Ҳозир боғчада 120 нафар кичкинтой колхоз ҳисобидан бепул тарбияланмоқда.

Ж. ТУРДИЕВ.

ЙЎЛОВЧИЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

«Большевик» совхози билан Пўлати қишлоғи ўртасидаги 20 километрга яқин йўл асфальтланиб, район марказига элтувчи асосий йўл билан туташтирилди. Яқин кунларда янги йўлдан «Косон — Большевик» маршрути бўйлаб автобус қатнай бошлайди.

Н. ТОҒАЕВ,
Косон райони.

ТАНҚИД БУРЧАГИ

БЕКАТДАГИ ҲАНГОМА

— Йўл бўлсин, биродар?

— Районга бормоқчи эдим, уч соатдан буён автобус кутаман. Қани келса.

— Сиз уч соат кутибсиз. Мен икки кундан бери кутаман. Кеча бирорта ҳам автобус бўлмади. Бугун ҳам бўлмаса-я!

Ҳа, деярли ҳар куни Бахмал районидаги «Гулбулоқ» совхозининг бекатида қимматли вақтларини шамолга совуриб, автобус кутиб турган йўловчилар ўртасида шундай суҳбат бўлиб туради.

147-«Булунғур» — «Ўсмат» маршрути бўйича қатнайдиган автобуслар шу совхоз марказидан ўтади. 50 километрли бу маршрутда Самарқанд шаҳридаги 14-автопаркдан 2 та ва Ғаллаорол шаҳридаги 50-автобазадан 2 та автобус қатнаши керак. Қатнов эса яхши йўлга қўйилмаган. Графикка риоя қилинмайди.

Айниқса 14-автопарк шоферлари маршрутнинг охиригача бормай қайтиб кетадиган одат чиқаришган. Кўпинча ҳар иккала автобазадан ҳам маршрутга автобус кам чиқарилади.

Ҳурматли редакция! Бу маршрутда рўй бераётган кўнгилни хира қилувчи ҳангомаларга Самарқанд ва Жиззах область пассажирлар ташиш трестлари раҳбарлари қандай қарашаркин.

Э. СУВОНОВ.

Шунингдек, тошкентлик М. Нурматов, фарғоналик М. Хошимов, М. Шарипов, Бухоро областидан И. Ражабов, А. Наимов, Сурхондарёдан Б. Абдураҳмонов, Бекобод шаҳридан Х. Отақулов ва бошқалар турли мавзуларда қизиқарли хат-хабарлар йўллаганлар.

ПЛАНЕТАМИЗДА

Польша Халқ Республикаси саноат корхоналарининг коллективлари Польша Бирлашган Ишчи партиясининг VII съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани қизитиб юбордилар. Бельско-Бялдаги кичик ҳажмли автомобиллар ишлаб чиқарувчи завод ишчилари меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига қўшимча 76 минг автомашина ишлаб чиқаришга сўз беришди. Суратда: тайёр автомобиллар жўнатилиш олдида.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **ПАРИЖ.** Бу ерда Франция Компартияси Сиёсий бюроси аъзоларининг Франция Коммунистик ёшлар ҳаракати миллий бюроси делегацияси билан учрашуви бўлиб ўтди. Ёшлар ва студентларнинг миллий фестивалига тайёргарликнинг бориши тўғрисида фикрлашиб олинди. Бу фестиваль 15—16 март кунлари Парижда «турмушни ўзгартириш учун коммунистлар билан бирга курашамиз» деган шиор остида ўтказилади.

◆ **РИМ.** Италия пойтахтида тартибни сақлаш, янги фашистларнинг қўпорувчилик ҳаракатларига қарши кураш, шунингдек жиноятчиликнинг ўсиши проблемаларига бағишланган миллий кенгаш очилди. Кенгаш Италия Коммунистик партиясининг маркази ташаббуси билан уюштирилди.

◆ **ДЕҲЛИ.** Бу ерда БМТнинг Осиё ва Тинч океан райони учун иқтисодий ва социал комиссиясининг 31-сессияси очилди. Сессия ишида қарийб 50 давлат вакиллари, шу жумладан Совет Иттифоқидан келган делегация иштирок этмоқда.

◆ **КАМПАЛА.** Уганда президенти Иди Амин Угандада ажнабий компаниялар қазиб чиқариш билан шуғулланаётган мис рудасини экспорт қилишни таъқиқлаб қўйди. Президент бу чорани мис қазиб чиқариш саноати кўп йиллардан буён ишлаб турганлигига қарамай мис рудасини экспорт қилишдан давлат хазинасига аслида тушум келгани йўқ, деди.

◆ **ЛИМА.** Перу ҳукумати уй-жой проблемасини тезроқ ҳал қилиш учун чоралар кўрмоқда. Уй-жой қурилиши министри Гальвес Веларде 1975—1976 йилларда ана шу соҳага ажратилган маблағ 56 миллиард солдан ошишини айтди.

◆ **НЬЮ-ЙОРК.** «Форт мотор» компаниясининг маъмурияти енгил автомобиллар йиғадиган 14 заводдан олтитасини «вақтинча» ёпишга қарор қилди. Шу компания юк автомобиллари тўққиз заводидан иккитасида ва шу заводлар билан боғлиқ бўлган тўртта корхонада ҳам ишлаб чиқариш тўхтатиб қўйилади. (ТАСС).

ТЕРРОР РЕЖИМИГА ХОТИМА БЕРИЛСИН

ЖЕНЕВА, (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг инсон ҳуқуқи масалалари билан шуғулланувчи комиссияси Чилида инсон ҳуқуқи ҳамда асосий эркинликлари бузилаётганлиги тўғрисидаги масалани муҳокама қилмоқда.

Сессия иштирокчилари Халқ бирлиги ҳукуматининг яқинда Чили хунтаси зиндонидан қутилиб чиққан собиқ юстиция министри Хорхе Тапиа нутқини тингладилар. У Чили ҳарбийларининг қонли ваҳшийликлари тўғрисида, Сиёсий маҳбуслар қийноқ ва азоб-уқубатларга дучор қилинаётганлиги тўғрисида гапирди.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг вакили, СССР Фанлар академияси давлат ва ҳуқуқ институтининг директори профессор В. Н. Кудрявцев Чилида ҳарбий хунта жиноятларини текширувчи халқаро комиссиянинг хулосалари ва таклифлари тўғрисида ахборот берди. Шу халқаро комиссиянинг учинчи сессияси яқинда Мехикода бўлиб ўтди. Сессия иштирокчилари, деди у, инсон ҳуқуқи масалалари билан шуғулланувчи БМТ комиссиясига мурожаат қилиб, инсон ҳуқуқларининг тикланишига, барча сиёсий маҳбусларнинг дарҳол ва сўзсиз озод этилишига эришишга чақирди.

БИРГАЛАШИБ УЧИШГА ТАЙЁРГАРЛИК

ХЬЮСТОН, (ТАСС). Американинг жануби-ғарбидаги шу катта шаҳар чеккасида жойлашган Л. Жонсон номли космонавтлар бошқарадиган космик кемалар илмий марказида «Союз» ва «Аполлон» космик кемаларининг биргалашиб учишига навбатдаги тайёргарлик босқичи поёнига етмоқда. Совет космонавтлари ва уларнинг америкалик ҳамкасблари бир кемадан иккинчи кемага ўтишни, авария вазиятида ҳаракат тартиботини, космосда биргалашиб экспериментлар ўтказишни, суратга олиш ва ерга телевизион репортажлар юбориш ҳамда бўлғуси парвознинг бошқа тафсилотларини икки ҳафтадан зиёд пишиқтирдилар. Апрель ойида Москва яқинидаги Звездний шаҳарчасида худди шундай қўшма машқлар ўтказилади.

Биргалашиб машқ ўтказиш чоғида, деди А. Леонов, ҳар икки экипажда яхши муносабатлар вужудга келди. Ишлар бирбирларига тўла ишонч асосида олиб борилмоқда.

«Союз — Аполлон» учишининг АҚШ томонидан техникавий директори Г. Ланни тайёргарликнинг боришидан ғоятда мамнун эканлигини айтди.

БОШ МИНИСТР Г. ВИЛЬСОННИНГ АЙТГАНЛАРИ

ЛОНДОН. (ТАСС). Англия бош министри Г. Вильсон Рус-Британия савдо палатаси аъзоларининг мажлисида сўзга чиқиб, Москвада олий даражада бўлиб ўтган Совет —Англия музокараларининг якунлари ҳақида гапирди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев билан суҳбатимиз давомида, деди бош министр, бизнинг учрашувларимиз ва биз имзолаган ҳужжатлар Совет—Англия муносабатларида янги босқич бўлади, деган фикрга тўла равишда қўшилдик.

Энг олий даражадаги дўстона муносабатларнинг тикланиши, деди Г. Вильсон, Англия—Совет савдо-сотиғини кенгайтириш учун айниқса яхши муҳит яратди.

Бош министр сўзининг охирида бундай деди: савдо-иқтисодий ва саноат ҳамкорлигини ривожлантириш учун ҳеч қачон ҳозиргидек қулай шарт-шароит вужудга келган эмас эди.

ХАВФЛИ ҚЎМСАШ

Қўшма Штатларнинг милитаристик доиралари зўр бериб Жануби-Шарқий Осиёдаги ишларга Американинг қуролли аралашувини талаб этмоқдалар. Бу эса Ҳинди-Хитойдаги кескин вазиятни баттар оғирлаштириб юбориши мумкин. Таниқли журналист Арт Бухвальд «Интернэшнл геральд трибюн» газетасида босилган фельетонида милитаристларнинг ана шу хатти-ҳаракатларини фош этади.

ФЕЛЬЕТОН

Яқинда менга «Ностальгия инкорпорейтед» фирмасининг хўжайини Генри Симпкин телефон қилиб қолди. Томдан тараша тушгандек:

— Вьетнам урушини қайта тикламоқчимиз, — деб қолса бўладими.

— Мунча тез? — ҳайрон бўлдим мен.

— Америкаликлар яна ўша дамларни қумсаб қолишди. Осиёнинг шолизорларида коммунистик хавфга қарши курашган дамларимиз қандай соз эди. Миллат эътиборини инфляция ва иқтисодий тушкунликдан чалғитиш учун яна ўша дамларга қайтиш зарур бўлиб қолди. Бунинг учун АҚШнинг Ҳинди-Хитой ишларига ҳарбий аралашувини қайта тиклашдан яхшироқ бирор нарсани ўйлаб топиш мумкинми, ахир?

— Билмадим, Симпкин, — дедим мен, — америкаликлар Вьетнам урушини эслашни хоҳлашармикан. Қўшинларимиз у ерда иштирок этишни яқиндагина тўхтатишди-ку, ахир?

— Сен шошмасдан қулоқ сол. Ҳукумат ҳозирча ёш йигитларимизни урушиш учун яна Ҳинди-Хитойга боришга чақираётгани йўқ. У конгрессдан бир неча юз миллион доллар ажратишни сўраяпти, холос. Бу маблағ Вьетконг (Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукумати—**ред**)га президент Тхиеунинг эрксевар тузуми устидан ғалаба қилишига йўл қўймаслик учун ниҳоятда зарур.

— Ўз қулоқларимга ишонмаяпман. Ахир бу мавзу менга жудаям таниш. Линдон Жонсон президент бўлганидан кейиноқ худди шу мазмунда гапирган эди.

— Албатта, Сайгон тузумига ёрдам бериш учун Жанубий Вьетнамга америкалик маслаҳатчиларни юборишимизга тўғри келади, —давом этди Симпкин руҳланиб, — лекин сен ташвиш тортма, ҳукумат ҳозирча Америка солдатларини урушда қатнашиш учун мамлакатимиздан 10 минг километр узоққа юбориш ҳақида ўйлаётгани йўқ.

— Во ажаб! Менга ўтмиш такрорлангандек бўлиб туюляпти!

— Америка ҳарбий кемаларининг Тонкин кўрфазида лангар ташлашгани эсингдами?

— Буни унутиш мумкинми, ахир?

— Ҳозирги пайтда флотимиз қаёққа йўл олиши керак бўлади?

— Ҳинди-Хитой соҳилларигами?

— Балли. Қумсаш ҳақида гап кетганда тарихий аниқлик ниҳоятда зарур. Акс ҳолда сизга ҳеч ким ишонмай қўяди.

— Сен ҳамма нарсага, ҳатто Америка қўпорувчи отрядларининг Шимолий Вьетнам (ВДР-**ред**) территориясига қилаётган рейдларига ҳам эътироз билдирмоқчимисан?

— Ҳа. Яна Пентагон ва ҳукумат соҳта баёнот беришини истайман. Ахир ўшанда улар Америка авиацияси Вьетнам ва Камбоджада жанговар вазифаларни бажараётгани йўқ, — деб ёлғон айтган эдилар-ку!

— Буларнинг ҳаммаси 60-йилларни эслатяпти!

— Энди топчи, сенга қандай туҳфа тайёрладим?

— Вьетнамга Боби Хоупни юбормоқчиман? (Реакцион қарашлари билан машҳур бўлган америкалик бу масхарабоз хизматидан Пентагон Ҳинди-Хитойдаги ўз қўшинларининг жанговар руҳини «кўтариб туриш» учун тез-тез фойдаланарди—**ред**).

— Менда Хоупдан кўра яхшироқ нарса бор. Бу — домино.

— Мен уни бутунлай ўйламапман.

— Домино Вьетнам уруши даврида энг оммавий ўйин эди. Сиз ғўлачага битта суяк тошни қўярдингиз, агар у йиқилиб тушса, унинг орқасидан қолганлари ҳам қуларди.

— Эски «домино назарияси», —дедим мен, — ўз домино қутичамни болохонанинг қаеригадир яшириб қўйгандим. Туннель охирида ёруғ кўрингач шундай қилувдим. (Бу ибора Жануби-Шарқий Осиё ишларига аралашувга чек қўйиш ҳақида гап кетганда АҚШда тез-тез ишлатиларди—**ред**).

— Биз шунингдек Вьетконг таъминот йўлларини бомбардимон қилишни бошлашни ҳам планлаштиряпмиз, — давом этди Симпкин.

— Таъминот йўлларини бомбардимон қилиш?.. — ҳайрон бўлиб қайта сўрадим мен ва гитарани олиб чертиб юбордим.

— Ҳа, биродар, шошмасдан буёғини эшитсангчи. Ҳарбий хизматга чақириш ҳам яна зарур бўлиб қолди. Гарчи бу студентлар ўртасида ғалаёнлар чиқишига сабаб бўлса ҳам, шундай қилишга тўғри келади.

— Симпкин, сен ҳар томонлама ўйлаб кўрибсан. Шундай экан, бошла. Баланд овоз билан куйлайвер, мен эса сенга жўр бўламан...

Арт БУХВАЛЬД.

У. ЮСУПОВНИНГ УЙ-МУЗЕЙИ

ЯНГИЙЎЛ, 1 март. (ЎзТАГ). Бугун Янгийўлда Ўзбекистон халқлари тарихи музейининг филиали — Усмон Юсуповнинг уй-музейи очилди. Бу ерда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети собиқ биринчи секретарининг республикада социалистик қурилиш турли босқичларидаги фаолияти тўғрисида ҳикоя қилувчи фотосуратлар, ҳужжатлар бор. Музей стендлари саноат, пахтачилик ва ирригацияни ривожлантириш билан боғлиқ бўлган вазифаларни ҳал қилишда У. Юсуповнинг иштирокига, совет халқининг Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабасини таъминлаш ишига Ўзбекистон қўшган ҳиссага бағишланган.

Уй-музейни очиш тантанали маросимида партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, Янгийўл районининг деҳқонлари, У. Юсупов оиласининг аъзолари иштирок этдилар.

Митингда сўзга чиққан нотиқлар У. Юсуповнинг катта хизматлари ҳақида гапирдилар. Бу ерда ҳозир бўлган кишиларга «Партия фарзанди» ва «Усмон Юсупов номли комбинат» деб аталган ҳужжатли фильмлар кўрсатилди.

Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимига қарашли марказий 3-шифохона замонавий медицина асбоблари билан жиҳозланган. Бу ерда беморларга намунали хизмат кўрсатиляпти. Суратда: ҳамширалардан (ўнгдан) М. Ғофиржонова билан В. Сметаневалар.

А. Тўраев фотоси.

АХБОРОТ: ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

ЎН БЕШ ҚАҲРАМОН

Улуғ Ватан урушида совет халқининг фашизм устидан эришган Буюк Ғалабасида қорақалпоғистонлик ўғлонларнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Автоном республиканинг жасур йигитлари кўнгиллилар қатори жангда қатнашдилар, совет халқларининг фарзандлари билан елкама-елка туриб фашизмга мардонавор зарба бердилар. Қорақалпоқ еридан жангга отланганлар орасида Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари бор. Аммо қаҳрамонларнинг атиги 4-5 тасигина маълум бўлиб, қолганларини ҳеч ким билмасди. Т. Шевченко номидаги Қорақалпоғистон Давлат педагогика институтининг ўқитувчиси, тарих фанлари кандидати Шариф Бобошев кўп йиллик изланишлардан кейин қорақалпоқ қаҳрамонлари ҳақида қимматли маълумотлар тўплади. Ёш олим тўпланган дастлабки материаллар асосида «Сўнмас шоншуҳрат» номи билан 11 Совет Иттифоқи Қаҳрамони ҳақида рисола тайёрлаб, «Советский художник» ва «Каракалпакия» нашриётида чоп эттирди. Олим изланишларни давом эттириб, сўнгги йилларда қаҳрамонлардан яна тўрттасини аниқлади.

ШАҲАРЛИКЛАР ДАСТУРХОНИГА

Қиш ойларида Нукусдаги ошхоналарда, сабзавот магазинларида парниклардан янги узилган помидор, бодринг, пиёз аримади. Сабзавот Нукус районидаги ихтисослаштирилган «Нукус» сабзавотчилик совхози теплица хўжалигида етиштирилмоқда. Д. Турсунова, З. Машарипова, З. Ришпанова каби ишчилар сабзавотларни агротехника қоидалари асосида парвариш қилиб, мўл ҳосил етиштиришга муваффақ бўлмоқдалар. Улар шаҳарликлар дастурхонига ҳар куни маҳсулот жўнатмоқдалар.

ЯНГИ МАРШРУТЛАР

Автоном республика пойтахти Нукусга қатнайдиган самолётлар маршрути кўпайиб бормоқда. Яқинда яна бир маршрут очилди. Энди «АН-24» самолётлари Тошкентдан парвоз этиб, Нукус, Шевченко орқали Махачқалага қатнай бошлади.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

МАКТАБ САҲНАСИДА

Бўз районидаги 21-ўрта мактабда қўғирчоқ театри ташкил этилган. Театрга мактабнинг чет тили муаллими И. Бивалая раҳбарлик қиляпти. Райондаги 1-механизациялашган кўчма колонна коллективи театрни ўз оталиғига олди. Мактаб ўқувчилари қисқа вақт ичида «Уч айиқча» спектаклини саҳнага қўйдилар. Ҳаваскорлар ҳозир рус халқ эртаги асосида тайёрлаган «Алёнушка ва Иванушка» спектаклини саҳналаштиришяпти.

АХБОРОТ: ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

3 МАРТ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 16.45 — ТОШКЕНТ. 16.50 — Мультфильм. 17.00 — Футбол. 18.30 — Ёш маккажўхорикорлар — «ЁШЛИК» студиясининг меҳмони. 18.40 — **«Ахборот».** 18.55 — Оламда нима гап? 19.15 — Беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз (Москва). 20.00 — **«Ахборот».** 21.00 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Маҳсус топшириқ** (телеспектаклнинг 2-қисми). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 16.45 — МОСКВА. **Омонгелди** (бадиий фильм). 18.00 — Оналарнинг мактаби. 18.30 — Сенга, ёшлик! 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Кинокўрсатув. 20.00 — Қадрдон оҳанглар. 20.35 — Фильм-спектакль. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 17.30 — **ДУШАНБА КУРСАТУВЛАРИ.**

4 МАРТ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.40 — «Доим тайёр». 19.10 — **«Ахборот».** 19.25 — Халқ контроли экрани. 19.55 — Шоир қалби. 20.20 — **«Ахборот».** 20.40 — «Бунёдкор». 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети. 23.00 — Кино оламида. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.25 ТОШКЕНТ. 11.30 — Ўқув кўрсатуви. 18.30 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Қувноқ ноталар. 19.30 — Унутилмас учрашувлар. 20.00 — Фильм-концерт. 20.15 — **Йўлбарсларни ўргатувчи** (бадиий фильм). 22.00 — Ҳужжатли кино экрани. 22.30 — Бўш келманг, қизлар. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 19.25 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Ўқув кўрсатуви. 20.10 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Концерт. 21.00 — Тошкент янгиликлари. 21.15 — **Момо ер** (бадиий фильм).

5 МАРТ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 15.50 — ТОШКЕНТ. 15.55 — Илғорлар даврасн. 18.00 — Янги қаҳрамонлар ҳақида ҳикоялар. 18.10 — Телефильм. 18.20 — «Орзу». 19.00 — Миллионлар ленинча университети. 19.15 — **«Ахборот».** 19.30 — Концерт. 20.00 — МОСКВА. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — ТОШКЕНТ. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 15.50 — МОСКВА 16.20 — **Улик жонлар** (бадиий фильм). 18.00 — Фан оламида. 18.30 — Моҳир қўллар. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Расмларда қуёш акси бор. 19.30 Концерт 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.30 — Концерт. 21.20 — «Мардлик-мангулик». 22.30 — МОСКВА. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 19.25 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Ўқитувчи экрани. 20.00 Концерт. 20.30 — Ўқув кўрсатуви. 21.10 — Тошкент янгиликлари. 21.25 — **Солдат қиссаси** (бадиий фильм).

6 МАРТ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.20 — Комсомолда камол топганлар. 18.45 — **«Ахборот».** 19.00 — Халқ хизматида. 19.30 — Миллионлар ленинча университети (Москва). 20.00 — Ўн минут музика. 20.10 — **«Ахборот».** 20.30 — МОСКВА. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Футбол: «Бовария»** (ГФР) — **«Арарат»** (СССР). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Фильм-концерт. 12.00 — **Дубравка** (бадиий фильм). 18.15 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — «Колокольчик» театри. 19.30 — «Фан» программаси (Тошкент). 20.00 — Концерт. 20.30 — ТОШКЕНТ. 21.00 — Концерт. 21.30 «Ўзбекистон чорвадори». 22.00 — Ҳужжатли кино экрани. 22.20 — **Яшил арава** (бадиий фильм). **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 18.55 — ТОШКЕНТ. 19.00 — **Хоккей: «Бинокор»** (Тошкент). — **«Титан»** (Березники). 21.15 — Тошкент янгиликлари. 21.30 — **Шўх қайрилишлар** (бадиий фильм).

7 МАРТ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 17.05 — Ёшлар ижоди. 17.30 — Фигурали учиш бўйича жаҳон чемпионати. 19.00 — Халқаро хотин-қизлар куни 8 мартга бағишланган тантанали мажлис ва концерт. 24.00 — **«Вақт».** 00.30 Концерт. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Телефильм. 12.25 — Ўқув кўрсатуви. 18.30 — Спорт кўрсатуви. 19.00 — Комсомоллардан ўрнак ол. 19.30 — Мусобақа, тажриба, ташаббус. 19.50 **«Ахборот»** 20.10 — «Бўстон». 21.20 — **«Ахборот».** 21.40 — Концерт. 22.00 — «Замандас». **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 19.25 — ТОШКЕНТ. 19.30 — **Ая** (телефильм). 20.10 — Тошкент янгиликлари 20.25 — **Плюшчихадаги уч терак** (бадиий фильм). 21.40 — Тошкент ва тошкентликлар.

8 МАРТ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 15.35 — ТОШКЕНТ. 15.40 — Кинофильм. 16.00 — Ҳар доим бўлсин онам. 16.40 — Санъатга бағишланган ҳаёт. 17.30 — **«Ахборот».** 17.45 — Фигурали учиш бўйича жаҳон чемпионати (Москва). 19.00 — **Оламга саёҳат.** 20.05 — **«Ахборот».** 20.25 — «Ёрқин ҳаёт». 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — «Голубой огонёк». **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 10.00 — ТОШКЕНТ. 10.05 — Янгиликлар. 10.15 — Оналаримизнинг байрами. 10.45 — **Телеминиатюралар.** 11.25 — Фильм-концерт. 11.45 — **Ефрейтор Збруевнинг етти қайлиғи** (бадиий фильм). 15.35 — МОСКВА. **Ҳукумат аъзоси** (бадиий фильм). 17.30 — Совет Иттифоқи чет эллик дўстлар нигоҳида. 17.45 — ТОШКЕНТ. 18.45 — Кулги сирлари ҳақида 19.00 — МОСКВА. 19.15 — Мультфильм. 19.55 — **Ҳайвонот оламида.** 22.00 — «Здоровье» 22.30 — **Аёллар** (бадиий фильм). **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 17.30 — **ДУШАНБА КУРСАТУВЛАРИ.**

9 МАРТ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.05 — Қўғирчоқ фильм. 19.15 — **«Ахборот».** 19.30 — **Телеминиатюралар.** 20.10 — Ингичка толали пахта усталари. 20.30 — **«Ахборот».** 20.55 — Назм ва наво. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Ўғрилик** (теленовелла). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 10.00 — ТОШКЕНТ. 10.05 — Янгиликлар. 10.15 — Мультфильм. 10.35 — **Набиранинг саргузашти** (телеспектакль). 11.45 — **Экран куйлари.** 12.25 — **Сакраш ҳуқуқи** (бадиий фильм). 14.00 — Ўқув кўрсатувлари. 19.00 — МОСКВА. 19.15 — Мультфильмлар. 19.40 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 20.40 — Бадиий фильм 22.30 — МОСКВА. Эстрада концерти. 00.10 — Енгил атлетика бўйича Европа чемпионати. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 17.30 — **ФРУНЗЕ КУРСАТУВЛАРИ.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТАТРИДА

4, 11, 15 МАРТДА
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ ПРЕМЬЕРАСИ
СОВЕТ ХАЛҚИНИНГ ФАШИСТЛАР ГЕРМАНИЯСИ УСТИДАН ҚОЗОНГАН БУЮК ҒАЛАБАСИНИНГ 30 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНАДИ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби — НАЗИР САФАРОВ ва ЯЗДОН ХУДОЙҚУЛОВ асари.

ЛУКАШ БОТИР

2 пардали драма
Саҳнага қўювчи — Б. ЙУЛДОШЕВ.
Режиссёр ассистентлари — М. АЗИМОВ, Ж. ЗОКИРОВ.
Рассом — Л. КОНРАД.
Музика раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Н. ГИНЗБУРГ.
СПЕКТАКЛЬ КЕЧ СОАТ 7 ЯРИМДА БОШЛАНАДИ.
Касса эрталаб соат 10 дан очиқ.

ҚОҲИРА ЙЎЛИ

ЖУРНАЛИСТ ЁН ДАФТАРИДАН

Искандария шаҳрини Қоҳира билан иккита йўл боғлайди. Улардан бири Яшил йўл деб аталади. Бундай аталиши бежиз эмас. Чунки икки юз километрга чўзилган асфальт йўлнинг икки четида кета кетгунча мўлкўл сув билан таъминланган минглаб миср фаллоҳларининг серҳосил ерлари ястаниб ётибди. Бу ерда, сершовқин йўл четида апельсин, зайтун, лимон ва монго боғлари, хурмозорлар, буғдой ва жавдар, беда ва маккажўхори, пахта ва полиз экинлари кўзни қувонтиради. Мажнунтоллар мовий канал сувларига сочини ювади. Эринчоқ қўтослар ва қўйлар подаси яйловда ўтлаб юрибди. Булутсиз мовий осмонда гала-гала қушлар учади. Нилнинг лойқа сувларида елканли баржалар карвони оҳиста сузиб юрибди. Улар Қоҳирага ғишт, цемент, қум ва ёғоч, дастгоҳ ва ускуналар олиб боряпти. Дарахтлар сонсида фаллоҳларнинг уйлари кўзга ташланади.

Эрамиздан олдинги V асрда Мисрга борган юнон тарихчиси Геродот «Миср — Нил туҳфаси» деган экан. Нил суви водийга ҳаёт бағишлайди. Унга атаб қасидалар битилган. Буюк дарёга бағишлаб байрамлар ўтказиб турилади...

Қадимий Қоҳирага олиб борувчи бошқа йўл ҳам бор. У Саҳрои Кабирнинг куйдирувчи қумларини ўқдай кесиб ўтган. Негадир Миср пойтахтига бораётган йўловчилар кўпинча саҳро бағридан ўтувчи ана шу йўлни танлашади.

Эҳтимол уларни сариқ саҳро ҳақида эшитган, қочонлардир ғойиб бўлган сув, қушларнинг тиниб қолган овози-ю қум барханлари остида қолиб кетган боғ-роғлар ҳақидаги даҳшатли афсоналар қизиқтираётгандир. Эҳтимол, сокинлик ёки фақат саҳродагина кўринадиган сароб, ё бўлмаса текис йўлда машинани хоҳлаган тезликда ҳайдаш мумкинлиги уларни бу йўлдан юришга ундар.

Эҳтимол, уларни буёққа тортаётган нарса Миср пойтахти яқинидаги Ал-Гиза тепалигида минг йиллардан бери қад кўтариб турган фиръавнларнинг машҳур эҳромларидир. Эҳтимол, уларни ўзгараётган саҳро қизиқтираётгандир.

...Денгиз ювиб турган қирқ километрлик Ал-Гейш кўчаси, хурмолар ичида кўмилиб ётган қуёшли Ал-Ҳуррия, 1952 йилги революция пайтида мамлакатдан ҳайдалган қирол Фаррухнинг собиқ саройи, сершовқин ва қувноқ Сурия бозори, Сабо пошша, Анфуш ва Муҳаррамбей кўчалари ортда қолди. Искандариянинг Қоҳира аэропортидан кўтарилган «ТУ-134» қуёшда ярқираб кетди. Мана, ниҳоят сўнгги бурилиш ва машиналар текис йўлга чиқиб олишди...

Автомашинанинг очиқ ойнасидан иссиқ ҳаво ёпирилиб киради, лаблар қақраб, кўзлар хиралашади. Бутун йўл бўйи калаштириб ташланган реклама шчитлари бирбирини алмаштиради. Шу дамда кимсасиз оролнинг иссиқ қумларида ўтириб, улкан реклама журналини варақлагандай бўласан киши. Ташналик кучаяди. Денгизнинг салқин сувига отилиб, сузгинг, бу ўлик, кимсасиз оролдан узоқроқ, сув ва ҳаёт бор ерга кетгинг келади.

Мана, сўнгги тепалик, ундан юзлаб километрга чўзилган чексиз текислик кўринади. Африка қуёши куйдириб ташлаган, фақат шувоқ ва шўра ўсадиган, ана шу ўсимлик сонсида қуёш тиғидан жон асраб юрган калтакесак ва илон, қушоёқ ва буқаламунларгина яшайдиган бу жойлардан ўтиб борарkансан, қачонлардир бу ерларда буғдойзорлар барқ ургани, пахта бодроқдай очилиб ётгани, ариқларда Нил суви шалдирагани, соя-салқин боғларда қушлар жаранглаганига ишонмайсан киши.

Ўн тўққизинчи аср бошларида бу воқеа юз берди... Инглиз мустамлакачилари Миср ерига очлик ва ўлим олиб келдилар. Чет эллик босқинчилар халқни таладилар. Улар Мисрнинг қадимий маданиятини оёқ ости қилдилар. Тез орада Мисрга Наполеон Бонапарт қўшин тортиб келди. Африка қитъасидаги ўзларининг бой пахта базасидан ажралиб қолишдан қўрққан инглизлар мамлакат ичкарисига юриш бошлаган француз қўшинларининг ҳужумини қайтариш учун ваҳшийларча план ишлаб чиқдилар. Улар мамлакатнинг серҳосил районларини Ўрта денгиз сувидан ҳимоя қилиб турган улкан дамбани портлатдилар. Қутурган денгизнинг шўр суви Мекс шаҳри районига тошиб, французлар келаётган йўлларни, шунингдек Бухейра ва Мариут районидаги қишлоқлар, дала ва боғларни босиб кетди. Улкан шўр кўл — Мариут ва юзлаб километрга чўзилган кимсасиз чўл денгиз ортидан келган мустамлакачилар ваҳшийлигининг оқибатидир.

Ўша пайтдаги ҳукмдорлар бу районларни қайта тиклаш учун узоқ вақт, жуда кўп уринишди. Лекин натижа чиқмади. Ана шу оғир дамлардан сўнг, орадан юз эллик йил ўтгач, мустақил ва озод мамлакатнинг революцион ҳукумати 1966 йилда бу жойларда қўриқ ерларни ўзлаштириш ишларини кенг кўламда бошлаб юборди. Миср халқининг узоқ йиллар давом этган оғир кураши туфайли қўлга киритилган озодлик шарафига Ат-Таҳрир деб аталган бу вилоятда ўзлаштириш ишлари ҳозир қизғин олиб борилияпти.

Йўлнинг ўнг ва сўл томонларида текис далалар ястаниб ётибди, ҳар томонга канал ва ариқлар чўзилиб кетган. Бошоқ тортган жавдар мўл ҳосилдан дарак бериб турибди. Фаллоҳлар беда ўришяпти. Узумзордан қушиқ таралади. Янги қишлоқ уйлари кўринади. Йўл ёқасида яшил арчалар сингари кузуринлар саф тортиб турибди. Улар орасидан улкан шчитга кўзимиз тушади. Унда рус ва араб тилларида: «Давлат механизациялашган қишлоқ хўжалик фермаси — Совет Иттифоқи туҳфаси» деган сўзлар ёзилган 10.000 феддан (феддан — 0,42 гектар) майдондаги бу механизациялашган давлат фермаси Мисрда қўриқ ер бағрида ташкил этилган биринчи хўжаликдир.

Мана, яна қум саҳроси бошланди. Узоқдан туялар кўринди. Тўсатдан саҳро сукунатини бузиб моторлар овози эшитилади. Қудратли совет тракторлари, скреперларига дуч келамиз. Улар ер юзасидан қумлоқ қисмини олиб ташлаб янги ер очишмоқда. Узоқдан янги ферманинг қурилаётган уйлари кўзга ташланади. Тедолит ойнасига урилиб қайтаётган қуёш нури кўзни қамаштиради. Жанубдан шимолга қараб чўзилиб кетган юқори вольтли Асвон — Қоҳира — Искандария электр узатгич хаёт қайнай бошлаган саҳрога бошқача файз бериб турибди.

Искандариядан Қоҳирага элтувчи саҳро йўлидаги минглаб йўловчилар орасида совет кишиларига ҳам дуч келамиз. Уларнинг ҳорғин кўзларида бирдан қувонч учқунлари чақнайди. Уларнинг Ватани янги Миср учун оғир бўлган кунларда мисрликларга ёрдамга келди. Ҳатто мана шу жазирама саҳрода ҳам Совет Иттифоқи қардошлик ёрдамининг натижалари кўриниб турибди.

...Ўзлаштирилган ерлар орқада қолди. Яна чексиз чўл бошланди. Олдинда алюминий парчаси ярақлаб кетди. Қум орасидан жанговар самолётнинг думи чиқиб турарди. Унда иврит тилидаги ёзувлар бор эди. Ўнгда ва сўлда самолёт қолдиқлари тез-тез учрай бошлади. Улар бу ерда жуда кўп. Бу ерда, қадимий Қоҳира остоналарида Исроил авиациясининг кўпгина «қузғун»лари ўзларининг шуҳратсиз ажалини топишди. «Минг»лар ва ракеталар томонидан уриб туширилган «Фантом», «Скайкок» ва «Мираж»лар қумлар орасида мажақланиб ётибди. Бу манзара 1973 йилнинг октябрь ойидаги ҳаво жангидан гувоҳлик бериб турибди.

Ўттиз километрлик узоқдан оқариб Миср эҳромлари кўринди. «Ростдан ҳам ўша эҳромлармикан?» — дея сўрайди йўловчилар бирбиридан. Улар нафасларини ичларига ютиб, кўзлари толиқиб, уфққа тикилганча яна анча юрадилар. Машиналар Қоҳира тоғларини айланиб, Гиза тепалигига йўл соладилар. Йўловчилар машиналардан тушиб, улкан тош ҳайкал — Сфинкс — Фиръавн қиёфасидаги шер оёқлари олдида ҳайратдан лол бўлиб, узоқ туриб қолишади.

Сфинкс оёқлари ёнида кўплаб одам тўпланган ана шундай дамларда тош шер тўсатдан жонланиб, дўриллоқ овоз билан Миср тарихини ҳикоя қилади.

— Ҳар кун эрталаб Нилнинг узоқ соҳилидан кўтарилувчи Қуёшни кўраман. У илк нурларини менга йўллайди, чунки мен унга қараб турибман.

Миср ўз тарихи тонгида гуллабяшнаганининг гувоҳи эдим, унинг эртанги кунини кўришга ҳам ишонаман.

Асрлар ўтди. Зиёрат қилгани келган одамлар менга турлича ном беришди. Лекин асрлар оша олиб келган ҳозирги номимни юнон сайёҳи Геродот берган эди. У мени юнончасига — Сфинкс деб атади. Гўё мен унинг мамлакатидан келган эмишман.

Мен Нилдан узоқда турибман. Гиза тепалигидаги каттаю кичик ҳамма ёдгорликлар кўриниб турадилар. Уларнинг ҳаммаси мақбаралардир. Ана шу тош тоғлар ёнида ҳамма нарса ўткинчи ва арзимас, одам эса қум заррасидай бўлиб кўринади. Лекин бу ёдгорликларни ана шу одамлар яратишган. Бу мақбараларга дафн этилган Фиръавнларнинг номлари асрлар оша бизгача етиб келди...

— Фиръавн Хеопс эҳромига қаранглар, — дейди Сфинкс овози. — Унинг баландлиги 147 метр. Хеопс инсониятга маълум бўлган тарихий ёдгорликларнинг энг баландини яратишга муваффақ бўлди. Унинг майдони шу қадар каттаки, бу ерга Римдаги авлиё Петр кафедрал соборини, Флоренция ва Милан соборларини, Лондондаги Вестминстер саройи ва авлиё Павел соборини жойлаштирса бўлади.

Эҳром ҳар бири 2,5 тонна келадиган 2300 мингдан зиёд оҳактош блоклардан тикланган. Айрим блоклар 30 тоннагача борадн. Эҳром ўртасида Фиръавннинг мўмиёланган саркофаги қўйилган. Унинг номи Хеопс — Уфқ ҳукмдори эди.

Буюк Хефрен отаси Хеопсга ҳурмат юзасидан ўз эҳромини бир оз пастроқ қилиб қурдирди. Унинг баландлиги 143,3 метр, ҳар бир томони асосининг узунлиги 216 метр.

Микерин! Гиза тепалигидаги Ўлик шаҳар қумлар орасидаги улуғвор мақбараларнинг учинчисидир. Гарчи Микерин эҳроми кичикроқ бўлса ҳам, етти мўъжизанинг энг ажойиб ёдгорликларидан биридир. Чунки бу ғаройиб архитектура ансамбли Микерин эҳроми билан якунланади.

Фиръавнлар буюк ва қудратли эдилар. Улар Нил соҳилида ўзлардан ана шундай ёдгорлик қолдиришди. Лекин фиръавнлар ҳозир йўқ, эҳромлар эса яшаяпти...

Мен отам Хеопс ишларининг гувоҳи бўлганман. Антоний ва Клеопатрани билардим. Буюк Александр, Цезарь ва Наполеон ҳам менинг қаршимда лол қолганлар. Шуҳратпараст босқинчиларни кўрганман. Улар туғилдилар, ҳукмронлик қилдилар ва ҳазон бўлдилар. «Дунё вақтдан қўрқади, вақт эса эҳромлардан» деган араб мақолини ўзимга шиор қилиб олганман.

Инсоният ҳали гўдаклик босқичида бўлган, ҳали минглаб ибтидоий қабилалар ёввойи ҳолда яшаб, ҳайвонларни овлаб, ғорларда яширинib юрган бир пайтда, бу тепаликда топограф ва астрономлар, инженер ва архитекторлар ишлашарди.

Хефреннинг содиқ дўсти эдим. Кўпгина воқеаларнинг гувоҳи бўлдим, империяларнинг гуллаши ва қулашини кўрдим... Мен сизларга ўхшаб оёқларимга бош эгган кўплаб ғолибларни кўрганман. Буюк Александрни билардим. Бир куни кечқурун қуёш ботгандан сўнг Цезарни кўрдим. У қуёшдан қўрқарди. Бизнинг сўнгги маликамиз Клеопатра унга ворис туғиб бергандн. Лекин Цезарь ҳақиқий фиръавн эмасди. У шох тахтига ўтирмасданоқ ҳалок бўлди. Наполеонни кўрганман, унинг кўзларидан ўт чақнар эди.

Бошим устидан асрлар ўтди.

Мен аламзада дамларни ҳам биламан. Ўрта асрларда қизиққон амирлардан бирига менинг табассумим ёқмай қолибди. Унга бу табассум ҳаддан ташқари кинояли кўринибди. Шунинг учун ҳам у замбаракдан ўқ отиб, юзимдаги табассумни ўчиришни буюрибди. Шундан кейин болалар мени бадбашара экан деган қарорга келишибди ва зиёрат қилгани ҳеч ким келмай қўйибди...

Шу тариқа қадимий Миср калити йўқолган эди. Мени қум босганди. Инсониятнинг бутун билими, унинг сирларини минглаб папирусларга ўралган ҳолда қумлар остида қолиб кетганди.

Лекин, барибир, мўъжиза юз берди! Бундан икки юз йил бурун Наполеон офицерларидан бири Птоломей фармонини топиб олди. Бу чинакам қайтадан тирилиш эди. Чуқур сукунат ичидан олиб чиқилган папируслар орадан 5 минг йил ўтгач, кишиларга энг қадимий маданиятнинг ҳаяжонли тарихини сўзлаб беришди...

Сизларга мана шулар ҳақида сўзлаб бермоқчи эдим. Эртага чиқиб келаётган қуёшнинг биринчи нурлари мени яна эркалайди. Яна бошқа минглаб қуёш чиқади, лекин инсониятнинг энг қадимий маданияти соф ва улуғлигича қолаверади...

Ҳикоялардан ҳайратга тушган кишилар Сфинкс оёқлари ёнида яна узоқ туриб қоладилар.

Қаердадир пастда. Нилда пароход чинқиради. Йўловчилар истамайгина машиналарга ўтирадилар. Кўрган ва эшитганлардан ҳайратга тушган кишиларни янги Миср пойтахти — меҳмондўст Қоҳира кутарди.

М. ТУРСУНХУЖАЕВ.

Футбол

ХАЛҚАРО ТУРНИР

Бугун Тошкентда ўсмирлар ўртасида бошланадиган V халқаро турнир ўйинлари календарини мухлислар диққатига ҳавола қиламиз. Командалар «А» ва «Б» группаларга бўлиниб ўйнайдилар. Бугун 16.00 да СССР-1 ва ЧССР командалари куч синашадилар.

«А» группаси:

2 МАРТ. 12.00 да Финляндия — Польша («Старт» стадиони).

4 МАРТ. 17.00. Финляндия — СССР-1. («Химик» стадиони, Чирчиқ). **17.00. ЧССР — Польша** («Ўзбекистон беш йиллиги» совхози стадиони).

6 МАРТ. 17.00. СССР-1 — Польша. («Трактор» стадиони). **17.00. ЧССР — Финляндия** («Ўзбекистон беш йиллиги» совхози).

«Б» группаси:

3 МАРТ: 17.00. СССР-2 — ГДР («Трактор» стадиони). **17.00. Венгрия — Ўзбекистон** («Старт» стадиони).

5 МАРТ. 17.00. Венгрия — СССР-2. («Химик» стадиони) **17.00. ГДР — Ўзбекистон** («Юбилей» стадиони, Тўйтепа).

7 МАРТ. 17.00. СССР-2 — Ўзбекистон («Ўзбекистон беш йиллиги» совхози). **17.00. ГДР — Венгрия** («Юбилей» стадиони, Тўйтепа).

9 МАРТ куни биринчи, иккинчи ўринлар учун соат 16.00 да «Пахтакор» стадионида, учинчи, тўртинчи ўринлар учун соат 12.00 да «Трактор» стадионида, бешинчи олтинчи ўринлар учун соат 12.00 да «Юбилей» стадионида, еттинчи, саккизинчи ўринлар учун соат 12.00 да «Старт» стадионида ўйинлар бўлади. Турнирнинг тантанали ёпилиши шу куни 18.00 да «Пахтакор» стадионида ўтказилади.

ҲАР ТЎҒРИДА

ЭЛЕКТРОН АТТРАКЦИОН

Чебоксари электр ижро механизмлари заводининг конструкторлари янги «мерган» ўйин автоматини ишлаб чиқдилар. Бу ғалати электрон тир болаларни ҳам, катталарни ҳам қизиқтириши мумкин. Отувчи танга ташлагач юз секундда 20 та ўқ узиш ҳуқуқини олади. Лекин милтиқни тирдаги сингари ўқлашга эҳтиёж йўқ. Қора шаклга аниқ мўлжал олинса бас. Милтиқ тепкиси босилгач қаттиқ шарақлаш эшитилади ва нур чақнайди. Табло кўрсатувчи контроль вақтда 20 та қоранинг ҳаммасига «ўқ» теккан бўлса, ўқчи яна 7 та ўқ узиш ҳуқуқи билан тақдирланади. Махсус «совринли ўйин» сигнали шу ҳақда хабар беради.

Тез орада кўпгина шаҳарларда шундай аттракционлар пайдо бўлади. Шу йил завод 300 га яқин электрон тир тайёрлаб беради.

(ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 2/III да **Чақмоқ** (кундузи), **Йўқолган узук** (кечқурун), 4/III да **Лукаш ботир.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» 2/III да **Трибунал** (12.00), 4/III да **Ҳар хонадонда байрам.** (17.00).

КИНО

Бонг — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Гойя — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Осмон қучоғидаман — «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

5—6 МАРТ КЕЧ СОАТ 19.00 да СССР чемпионати бўйича II группа «А» класс «ТИТАН» (Березняки) «БИНОКОР» (Тошкент) КОМАНДАЛАРИ УРТАСИДА

ХОККЕЙ

Билетлар марказий «Юбилей» спорт зали кассасида соат 12.00 дан сотилмоқда.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги, республика медицина ходимлари касаба союзлари комитети ва Ўзбекистон эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлар илмий текшириш институти коллективи институтнинг бўлим бошлиғи, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган шифокор, медицина фанлари доктори

Зуннун Каримович КАРИМОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қиладилар ва марҳумнинг оила аъзоларига таъзия билдирадилар.

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000 ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. * ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 02260. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 52.